

Sed cur hac die pentecostes potius q̄ al-
tera datus est sp̄s sanctus? Ut scz eius ignea
lex noua tunc daretur quando vetus dona-
ta est. **O**ctava questio. **C**ur p̄cessit re-
pentinus ac vehemens sonitus? Quia solz
hoc sp̄s bonus facere ad humiliationem.
Malignus ex opposito blanditur ad arro-
gantiam. **N**ona questio. **C**ur cū aplis
z discipulis cohabitabant mulieres. cum a
sanctis p̄ribus postmodū cohabitatio ta-
lis culpata phitāq̄ est? Dentur nūc t̄les in
gr̄a cōfirmati. cōcedet z b̄mōi cohabitatio.
Sed hec rara auis est in terris. **I**. q̄o.
Letoz quō dicit sp̄s sanctus docuisset i-
scipulos oēm veritatē. cū hoc sit appropriuz
filij. cū p̄terea mltas veritates philosophā-
tium nescisse videat. vt geometriam astro-
nomiam? Rūdent doctores q̄ scriptura sa-
cra p̄ antonomasia dicit oīs veritas. In q̄
sup̄ba cōfunditur nōnulloz garrulitas.
Undecima questio. **S**olicitat alios
inquisitio de sp̄s sancto. Quoz qualibz mōis
mittitur q̄b̄illabit. z quō p̄cedit a p̄re et fi-
lio. z hic de sc̄smate grecoz plurima. Quō
remissiones peccatoz facit sp̄s sanctus. **A**ssi-
detur plenitudo p̄ntis ecclesiastice sine sp̄i-
ritu sc̄to gratificante seu sine gratia gratum
faciēte. qm̄ hic gr̄adis laq̄us hereticoz vt
videm⁹ in hoc cōcilio. **D**uodecima q̄o.
Rursus q̄ z q̄les sunt irremissibiles i sp̄i-
ritu sc̄m̄ blasphemie. z de distictōe dono z
iter se a p̄ntibz b̄itudibz z fructibz. xij. q̄o.
Ite p̄ q̄ signa cognoscit aduētus sp̄s sancti
cti in m̄tem. Quibz insup̄ argumentis seu
regulis p̄bant sp̄s si ex deo sunt. xij. q̄o.
Deniqz si q̄s possent scire certitudinalit̄
de se vt altero q̄ b̄eat sp̄m̄ sc̄m̄ cū videam⁹
hereticos p̄mptos ad moriēdū plus aliq̄n
q̄ fideles catholicos z vñ p̄cedit hoc. **V**i-
det enī qn̄qz in ip̄is hereticis gaudium ad
mortē. sed auidū efferū plenū desperatiōis
z interne cōsolatiōis vacuū. In ip̄is vō ca-
tholicis martiribz gaudiū est charitate cō-
ditū. humile. patēs benignū. plenū speat̄
qz fiducia. interi⁹ suauiter consolante.
Alia magis z magis occurrebāt specu-
latiue tractādā. sed aliud tps z aliū locū ex-
postulat. **I**pa tetigisse satis fuerit. **F**ini-
amus tādē in orōe z aduētū sp̄s sancti in nos
depcātes dicam⁹ eidē. **V**eni sc̄e sp̄s. qm̄
in die bona venim⁹ ad te. reple tuoz corda
fidelit̄. z tui amoris in eis ignē accēde. qm̄
ignē misit dñs in terrā z voluit vehemētē

accēdi. vt celestibz desiderijs accēsi. fontem
vite sitiamus z ad ip̄m veniam⁹. p̄stāte eo
qui est benedictus in secula. Amen.

Quā dies pentecostes dies est iubilans
gracie remissionis z indulgētie. rōabiliter
indulgētiā nūciari solitas denunciō.

ExPLICIT sermo factus corā cōcilio con-
stantien. p̄ dñm **A**cellariū p̄sien. In die
sc̄to p̄te. vij. Julij. Anno dñi. **M**.ccccxvi

Incipit tractatus

p̄tilis z valde notabilis eiusdez magistri
Joh. de gerson de p̄ntibz dñi **J**esu verbis

Venite ad me oēs qui labora-
tis z onerati estis z reliqua
Salutare nobis est fr̄es cha-
rissimi cū omni veneratione
p̄dicare cū nulla t̄m̄ possimus
rōne p̄prehēdere magnū hoc pietat̄ sacra-
mentū qd̄ manifestū ē in carne z apparuit
in mūdo q̄ vicz ihs xp̄us venit in hūc mū-
dū p̄ctōres saluos facere z q̄rere qd̄ pierat.
Venit aut̄ non qualis erat a principio cre-
ator z iudex omniūz seculoz. sed q̄lis nob̄
cōgruebat. sicut speciosus forma p̄ filijs
boim. ita copiosus z diues in mia. sup̄ om-
nes qui inuocant illum. Venit tanqz sal-
uator. p̄ p̄ditis. redēptoz. p̄ captiuis. rex. p̄
militibz. dñs. p̄ seruis. diues. p̄ paup̄ibz. me-
dicus. p̄ egrotis. vbi sicut nullū ab infirmi-
tate liberū inuenit. ita p̄ saluatiōe oīm ad-
uenit. Venit flos floz. dux moz. venie ve-
na. fons pietatis z gratie. patēs domui **J**a-
cob. in absolutiōem p̄ctōz z menstruare.
Venit tanqz doctor. bon⁹. magister pi⁹. p̄d-
cator veritatis z mie. mitis z humilis cor-
de. Venit de folio maiestatis de sinu dī pa-
tris. z qd̄ ibi hauserat de fonte pietatis. **B**-
eructauit nobis. **E**t qd̄ hoc eē potuit ni-
si charitas? **I**pa est q̄ sola cōmouit viscera
mie dei nostri. q̄ mitteret nob̄ liberatorem
z p̄pugnatorē qui liberaret nos de seruitu-
te diaboli q̄ opp̄si eram⁹. **T**estat h̄ aplis
vbi ait. **P**ropter nimīā charitatē suā q̄ di-
lexit nos. deus pater fillū suū misit. **I**te p̄-
prio filio suo nō pep̄cit. **H**ac charitate sua
vrgēte dei fili⁹ venit de celo. hac vrgēte su-
sp̄edi se p̄misit in ligno. **H**ac vrgēte descen-
dit vt suos educeret q̄ captiui tenebantur i
inferno. **H**anc ipse et verbo docuit. et
exēplo cōfirmavit. et p̄rij sanguinis effusi-
one signit. **H**ac significauit z loco. **V**erbo

De verbis domini

docuit cū dixit Diligite inimicos vr̄os r̄c.
Exemplo cōfirmavit. cū in cruce p̄dēs p
suis etiaz crucifixoribz orauit. Pr̄ inq̄ens
ignosce illis qz nesciūt qd faciūt. Sanguis
effusione cōfirmavit eā. qz posuit aiaz
suā p̄ ouibz suis. et p̄ suo grege p̄ius pastor
mori dignat̄ est. Designauit eā r̄ loco cuz
diceret. Venite ad me oēs q̄ laboratis r̄ o
nerati estis. Loc̄ ḡ caritatis ip̄e est. **S**
discerne. vr̄ū sue hoc est diuine an̄ n̄re. **S**
dicam̄ sue. nulli hoc dubiū est. In ip̄o enī
habitat oīs plenitudo diuinitat̄ cor̄palt̄.
Si diuinitatis r̄ caritatis. **H**ā dē chari
tas est. **S**i dicam̄ n̄re cōstat qz caritatis
n̄re loc̄ ip̄e est. Quis enī maḡ p̄rimus est
faucio aut q̄s maḡ diligī meret ab ip̄o q̄
samaritan̄ q̄ curauit eum vino r̄ oleo. **A**d
eūdē ḡ locū q̄ si ad idē centrū cōcurrūt ex oī
p̄te diuina caritas r̄ hūana. vt recte sit ip̄e
mediator dei r̄ hoim. hō x̄ps ihs. **Q**uō
legāter designat cōuenit ille dñi r̄ moysi in
summitate mōris synai. cū legif dñm i mō
rē descendisse. et moysen ascendisse ad eum
Quid p̄ mōrē istū. nisi hō ille significat as
sumptus a x̄bo in vnitāte p̄sone. **S**i dñs
sup̄ra mōrē descendit. qz vt hoies assumer̄ q̄
si a sūmo celi fastigio diuina se dignatio in
clinauit. Moyses aut̄ electus dñi ascendit
qz oīs electoz deuotio ad redemptores no
strū se subleuat. vt ad intuitū dei p̄tingat.
Illud quoqz qd de Hester regina legif
huic snie opitulari videt̄. Rogatura hester
p̄ pp̄lo suo accedit ad regē sedētē i throno
Videt glām ei⁹ r̄ corrūt. sed eleuat r̄ oscu
lat̄ virgā aureā. qm̄ ille tenebat manu. **R**ex
sedēs in throno est de⁹ p̄r. cūct̄ iudiciaria
pr̄ate p̄sidēs. Regina eccliam sc̄rām desiḡt.
que p̄ filijs suis oibz vicz fidelibz deū p̄rēm
interpellat. **S**ed glām regis vidēs regina
corrūt. qz maiestātē diuinitat̄ cōsiderans
eccliam expancit. **A**mqz rex eleuat r̄ virgā
aureā ad ip̄am extēdit. qz vt eccliam suā oī
potens de⁹ ad cōtemplatiōem diuinitatis
sue exaltet. necesse est vt pauidā p̄r p̄ amo
rem incarnatiōis filij sui corroboret. **Q**uō
aut̄ p̄ virgā hūanitas x̄pi designet habem⁹
in psalmo sic. Virgā virtut̄ tue r̄c. **A**c si a
p̄redicat̄ hūanitatē tuā o x̄pe q̄ es vir⁹
p̄ris/nasci faciet domin⁹ ex iudaico pp̄lo.
Que virgā bñ aurea d̄r. qz x̄pi humanitas
splendore sapie singularis/rutilare credif.
Rex ḡ virgā manu tenet sed eā regina oscu
latur. qz humanitatē quā deus p̄r sibi in

p̄sona filij vniens q̄si manu strinxit. hāc ec
clesia fidelium cōfessionis sue labijs dulci
ter tangit. **A**d hunc igitur locū charita
tis hoc est ad sc̄ipam. caritas ip̄a nos vocat
vt in charitate radicati r̄ fundati chari
tatem teneamus r̄ charitatem diligamus.
Dicit ḡ. Venite ad me omnes q̄ laboratis
Vox ista est vocātis. inuitātis. suadentis.
hortantis. rogantis. r̄ hoc totū p̄ nostra sa
lute. **C**ū enī bonoz nostroz nō egeat vult
tū suā nobis demonstrare charitatem r̄ bea
titudinē cōicare. **I**nde est qz nos vocat ad
regnū. inuitat ad conuiuīū. qd electis oibz
passū est ab origine mūdi. **V**ocat elōgatos
inuitat ieiunos. suadet volentibus. iubet
nolentibz. hortatur lassos. cogit multos.
omnibz ergo in cōmune dicit. Venite ad
me omnes r̄c. **Q**uō stupenda pietas. q̄
mira dei dignatio. **Q**uem rogare debuim⁹
vt nos recipe dignaretur. ab ip̄o rogamur
vt ad eum venire dignemur. **Q**ua in re qd
aliud q̄ prima illa gratia quam null⁹ ho
minū p̄mereri potest cōmēdatur. **P**rimā
gratiam dico. que p̄fidos r̄ non credentes
reducit ad fidem. p̄uersos r̄ male viuētes
conuertit ad religionem. p̄fesos r̄ negligē
tes/accendit ad deuotiōem. **I**psa est gratu
itum beneficiū dei p̄fluens ex illa ineffabi
li benignitate domini **J**esu. et ex intimis
visceribz charitatis eius. **I**psa est cui nulla
scelera horrida. nulla peccata magna. nul
la cōsuetudinū vincula dura. nulla difficil
tatū claustra inuia sunt. **I**psa nos p̄uenit
vt bonū velimus. **I**psa subsequit̄ vt possi
mus. **I**psa stantes roborat ne cadāt. **I**psa
curreotes expedit vt alacrius currāt. **I**psa
iacētes cōpellit vt surgant de lacu miserie
et de luto fecis **I**psa quadriduanum mortu
um non solum resuscitat. sed eius etiam so
rores id est anime affectus concitat. vt pro
fratre resuscitando intercedant. **I**psam nul
la voluntas. nullum meritum. deuotio n̄l
la p̄cedit. sed sponte venit. in debita venit
ac per hoc totum hominem iure vendicat
sibi **O**portet nanqz vt accepto dei benefi
cio tam gratuito et tam magno vt totū ho
minem in non aurit. r̄ quasi alterando ip̄
sū mutauerit **E**x eo quod erat in id quod
ante non erat. hoc est de iniusto iniustū. de
non sancto in sanctum. de peccatore in in
nocentem. totum et ex toto se homo ad gra
tias repēdēdas p̄uertat r̄ neqz ḡt̄ie di in ḡ
tus p̄māeat **B**ratū at̄ veraciter existere ē ad

De verbis domini

est misereri sp̄ et p̄cere. **I**pius denique vox est illa ad moysen. **A**lamabunt inquit ad me. et ego exaudia eos. quia misericors sum. **A**erte cum tales ac tantos habeam pronos et aduocatos intercessores et adiutores. quem timebo? **N**one dignus ero vel nonne ipsi digni erunt ut pro eos et propter obtineam quascumque petiero gratiam. et gratiam gratia. **S**upna etenim pietas quam primam gratiam dedit. id est bonum uelle. dabit et proficere pro bona uoluntate. id est gratiam pro gratia secundam pro prima. addat et perseverantiam. id est gratiam tertiam pro secunda. et ita misericordia eius subsequatur me omnibus diebus uite mee. **A**d extremum pro gratiam et gloriam dabit dominus gratiam boni finis. gloriam eterne beatitudinis. **U**bi notandum quod una quilibet bona operatio nostra: reparatoria est pro peccato nostro et meritoria futurorum dei donorum futurorum inquam tam in presentibus quam in futura uita. **N**on satis exprimeret uideat psalmi. lxxix. titulum qui inscribit psalmus dauid in rememoratione quod saluum fecit eum dominus. **P**salmus bona operatio nunc significat. quam operatio fieri debet in rememoratione quod saluum eum fecit dominus. id est in gratiarum actione. **I**n cuius tam psalmi fine scriptum est. **A**d iutor me et liberator me es tu. adiutor uideat ad gratiam. liberator a corruptione ad gloriam capessenda. **S**icut ergo peccatum aliquod pena est peccati precedentis et causa subsequens. ita et regio uirtutis est donum uirtutis precedentis et causa subsequens. et nihilominus uirtutis uidelicet quod peccati retributio manet in eternum. **E**cce quibus meritis et quibus modis obtinere possunt regnum celorum. **S**ed obstitit fortassis antius ille aduersari. et calumniabit in iustum esse ut alienis peccatis et non propriis operibus quod saluetur. **A**d uerbum istud fateor: expauescere. nisi magna mea merita recognoscerem. **H**abeo autem duo merita magna ualida et merito pro his ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. **E**t primum quidem est domini mei passio. **S**ecundum pro me et ipsi operatio. etiam si minimum quid operatus fuero. **E**tiam si uel unum in fine uite gemitum edidero. **Q**uacumque inquit hora peccatorum ingemuerit saluus erit. **P**rimum operatio operatus est dominus me pro me et sine me. et merito eius ipse non eguit mihi dedit. **S**ecundum opus operatus mecum et in me et eius meritum mihi totum dat. ac pro eo et primum dabit. **A**tque ita uerum est quod electi deo dicunt. **O**mnia enim opera nostra operatus es nobis. **P**rimum meritum ianuam mihi regni celestis referat. secundum in beatitudine sedem collocat. **D**e primo scriptum est. **O**ccisus

es et redemisti nos deo in sanguine tuo et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes et regnabunt super terram terram uitae uicium. **I**tem Christus pro peccatis nostris mortuus est. iustus pro iniustus. ut nos offerret deo. **E**t magister Petrus in sententijs. **N**on potuit patefieri regni aditus. et fieri saluus nisi per mortem unigeniti cuius tanta fuit beatitas et patientia. ut merito eius patuerit in eum credentibus regni aditus. **D**e secundo scriptum est. **U**nusquisque propter mercedem accipiet secundum suum laborem. **E**t alibi. **D**is misericordia locum unicuique tribuet secundum meritum operum suorum et secundum intellectum peregrinationis eius. **S**ed autem dicitur secundum intellectum peregrinationis eius. quia secundum quod magis aut minus se hic peregrinum quisque esse intelligit. et iuxta intellectum ueritatem patriam inquit. secundum hoc magis aut minus in regno claritatis habebit. **A**tque qui uel uultus erit in regno (utpote quod illud sibi propter fuerit uno solo gemitu uel uno aque frigide potu) scimus quod tantam gloriam habebit quanta nec oculus uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. **Q**uid autem putas illi erit. quod a primo mane in uinea domini laborans sustinuit pondus dici et estus et in celo repositus fuit sudores suos. **H**oc inestimabile est. **A**tque ergo mihi merita ad regni apertio nunc. suppetant ad sedis collocationem. quod est iam unum despare habeam profertim cum ad thronum glorie tantis intercessoribus quos supra memorauimus fultus accedam. **H**oc in me frater erroce cuiuslibet electi et dilecti deo. non presumptuosa arrogantia. sed pia et humili confidentia transfigurauimus. que me indicta sequatur ignorans. sed de diuina misericordia non desperas. **N**on enim bis puenitur deus. sed modum prescribo quo puenire debeat omnis dei electus. **N**ec ex his filia diabolo temptanti et peccatum sue diffidentie uel despectus ingerere uolenti soleo respondere. ne quando pualet inimicus meus super me. **A**t si quando me cogitatio in conspectu diuine maiestatis rauerit ibi certe longe aliter procedo. quia tunc me puluerem cineremque esse recognosco. **T**unc me peccatorem miserimum et supplicio dignissimum profiteor et cum omni reuerentia veniam deprecor. **T**unc quasi super terram sto et alas submitto quas in altercatione diaboli quasi in celo uolans extensas teneo. ut semper et coram diabolo erectus inueniar. et humilis coram deo.

Nunc autem ad exponenda verba dominica reuertamur. **V**enite inquit ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos etc. Quid dulcius nobis hac voce domini vocantis et inuitantis nos fratres charissimi. **V**ideamus igitur fratres vocatōnes nostras sequamur vocantē. ut mereamur eū qui nos vocauit in regno suo videre. **S**ed quid agimus? Nunquid vocatōnis modos premitimus? minime. **N**am utilitatis non modicum afferunt. si sciuntur. **S**unt vero tres modi. quibus a domino vocamur. et ad deum vocamur. **A**fflictio. et monitio. inspiratio. **C**ōmonitio fit extrinsecus. inspiratio autem intrinsecus. afflictio vero utrobique. **A**fflictio tamen alia fit in rebus alia in corpore alia in mente. **A**fflictio in rebus est paupertas. afflictio in corpore infirmitas. **A**fflictio in mente pueritas. **N**unc de singulis videamus. **S**unt nempe nonnulli qui in hoc mundo nihil diuitiarum habent. **S**unt qui hoc ipsum quod habent ampliare volunt et non valent. **D**uris utriusque laboribus ardentem insistent. omni studio adquirendis rebus inserviunt. et tamen casso labore deficiunt. **N**ihil in mundo propter prosperitates et glorias querunt. et nihil in mundo preter aduersitates et molestias inueniunt. **C**umque negociantur et deficiant. conentur surgere et semper cadant. tanto facilius quam ad deum conuertuntur. quanto in rebus mundi nunquam prosperantur. **S**unt alii qui repentina infirmitate correpti vel longa egritudine pressi. eo celerius ad sanitatem cordis redeunt. quo de sanitate corporis quasi desperati sunt. **G**enerale namque est omnibus ut cum infirmari ceperint. tunc sancti esse vel fuisse velint. et tunc deum inuocare incipiunt quem prius audire nolebant etiam vocantem. **H**inc per psalmum dicatur. **M**ultiplicate sunt infirmitates eorum postea accelerauerunt. **M**os ad bonum sua paupertas. illos sua pducit infirmitas. qui si pauperes et infirmi non fuissent. in malo suo fortassis semper durarent. **Q**uos apte puer ille egypti significat. qui cum ex amalechibus ciuitatem dauid deprecantibus venerat. sed eisdem cum preda reuertentibus eger in via remansit. et per triduum nihil omnino cibi vel potus gustauerat. **Q**uem dauid repperit et cibum et potum tribuit et eius ducatu hostes interfecit. **A**malechite ciuitatem dauid destruxit. quando scilicet bui amatorum imaginem dei in semetipsum per praua opera polluit. **C**um preda reuertitur quam

do etiam in mala sua operatione prosperat. **P**uer egyptius eger in via remanet cum peccator aliquis a seculi felicitatibus multimoda aduersitate repellitur. **T**ribus diebus puer ille incubatus remansit. **P**er tres dies significari videntur tres prosperitatis species. quas amatores mundi ad cumulū damnationis sue plerumque sortiuntur. dignitas. scilicet nobilitas. et diuitie. **P**uer ergo ieiunus remanet. cum peccator dignitatem. nobilitatem. et diuitias. quibus delectari possit non habet. **Q**uem dauid repperit. cibosque ac potum refecit. quia homo peccator est. misericorditer ad se trahit. et quibus suauis delicias impertitur. **C**um vero dauid exercitus sui ducem constituit. quod nonnulli contingit ut homo qui pauper in seculo fuerat. locum regiminis inter religiosos accipiat. **Q**ui eos et a quibus despectus fuerat interficit cum gladio verbi dei exerto. lubricos quosque et carnales quibus in mundo equari non potuit. a praua sua operatione verbis et exemplis occidit. **S**ic nimirum omnipotens deus frequenter et quasi ex consuetudine pietatis sue. stulta mundi eligit ut confundat sapientes. et infirma mundi eligit. ut confundat fortia. et ignobilia et contempnibilia eligit et ea que non sunt. ut ea que sunt destruat. **H**inc in parabola veritatis dicitur. **E**cce cito in plateas vicos ciuitatis. et pauperes ac debiles. cecos et claudos compelle intrate. **Q**ui autem sint pauperes et debiles iam satis dictum est. **V**ideamus modo qui sint ceci et claudi. **E**cce et claudi videntur mihi prine re ad tertiam afflictionis speciem. quam supra distinguendo nominauimus peruersitatem. **Q**uare autem duplici signatur nomine. **P**uto propter duo genera hominum secularium videlicet et claustralium. **E**cce sunt qui lumen veritatis non vident. nec videre appetunt. **C**laudi sunt et non ceci qui lumen veritatis quidem vident. sed corruptionis sue pondere contracti. rectos in operatione gressus figere non valent. **P**er cecos seculares accipe. qui oculo rationis carentes et suam sensualitatem sequentes. nesciunt neque intellexerunt in tenebris ambulat. et nolunt intelligere ut bene agant. **P**er claudos claustrales intellige. qui assidua lectione et iugi meditatione edocti videntur. id est discernunt inter bonum et malum. inter sanctum et peccatum. sed tamen captiui ducuntur legem peccati ac per hoc claudicat in vijs domini. **Q**uod autem hos vecillos ad deum sua trahit pueritas. **Q**uid vero est pueritas? **E**t nunc quid pueri

De verbis domini. **H**einte

tas ē afflictio: **B**reuiter accipite. **P**eruer-
sitas i hoc loco ē mala p̄scia. **H**ac puerfita-
tem afflictionē eē nullus ignorat. nisi q̄ sti-
mulos mordēns pūgētis ⁊ tūmētātis cō-
scie nō sētīt. **Q**uid itaq̄ tā ad aratru trahē-
dū ⁊ rō nō aspiciēdū q̄ pūgēs p̄scie stiml-
⁊ get: durū est ꝓra hūc stimulu calcitrare.
Nunq̄ pacē ⁊ salutē habet. q̄ recalcitrat s̄
cōfundit ⁊ p̄fundit. pcutit ⁊ affligit. donec
addēscat. **C**ōscias se q̄re. si vis saluus esse.
Qui sequit̄ eā. nec errare poterit nec time-
re. **Q**ui nō sequit̄ ipse sibi testimoniū reddit
q̄ dānatus sit. **C**ōscientia em̄ sua iudica-
bit euz in nouissimo die. **I**nspectamur tū
per exempla si placet. qualiter ad conuersi-
onem ducat quēq̄ mala cōscientia. **C**ontū-
git plerūq̄ vt seculariū aliquis mole graua-
tus criminū. qui nunq̄ voluit p̄ctis pone-
re modum. sed grauatus est in malicia ⁊ sp̄
p̄reualuit in vnitāte sua. tandem aliquan-
do ad cor redeat. ⁊ ipsam nimā peruersita-
tem et peruersam nimietatē scelerū suoz
horre incipiat. **Q**umq̄ ceperit cogitare
mala que gessit ⁊ mala q̄ meruit. q̄ exēcra-
tus sit coram deo. ⁊ q̄ dammandus corā
mundo. q̄ districtus iudex veniat. ⁊ q̄ ter-
ribilliter peccatores puniat. **A**ū hec iquaz
⁊ bis similia reuoluere et replicare sibi ce-
perit in corde suo. quanta putas vndarū
flumina sup̄ cōscientie nauē tunc irruant.
Quidni cōquasset ⁊ cūfringat. p̄cellis salu-
briter furentibz nauis illa. ⁊ peat a via sua
pessima ⁊ a vita sua neq̄ssima. vt eo resipit-
scat ⁊ reuiscat meli⁹ quo salubrius perijt.
Hinc pater ad filiū stulte iracūdū. **F**rater
tuus mortuus erat ⁊ reuixit. perierat et in-
uentus ē. **H**ic ergo talis cū ad cōuersionē
venerit eo p̄pensius semp̄ satagit deo serui-
re. quo se meminit nequius cecidisse. sicq̄
fit vt sua eū puerfitas apud deū pmoueat.
dum eū semp̄ acriori p̄nā deplorat. **C**on-
tingit itē q̄ claustraliū aliq̄s spū pulsatus
inuidie v̄l ire. curiositatis v̄l inepte leticie
seu alterius cuiuslibet vitij. dū resistere ne-
glexerit. ⁊ longa dissimulatione assuefact⁹
in vicio. vires auerit inimico. pmittente
deo cadat in culpā luxurie vel alicuius gra-
uozis. **S**olet nanq̄ sup̄na districtō p̄ctm̄
aliquoties punire p̄ctō. vt qui in sordibus
ē. sordescat adhuc. ⁊ sit sup̄na modū peccat̄
p̄ctm̄. q̄ diuinū p̄mitus noluit seruare mā-
datū. **Q**ō tū ⁊ in electis occasio ē correctio-
nis. ⁊ in rep̄bis cummul⁹ dānatōis. **A**ū igit̄

hō q̄ hmōi est. reatū suū videt. nōne angit̄
⁊ affligit a p̄pria p̄scia dūctus ⁊ confusus.
Nōnetandē p̄fusio illa adducet iusticiā. et
afflictio talis alleuiabit p̄sciam. **C**orriget
equidē maius p̄ctm̄. q̄d est pena p̄cedētū
vitiōz. ⁊ occasōe illi⁹ corriget ⁊ leuioza vi-
tia q̄ fuerūt cā illius p̄cti. **S**ic nimirū mi-
rabilit̄ cūcta disponente deo. electis suis
oia cooperant̄ in bonū. nō solū bona. sed ⁊
mala q̄ faciūt. qz q̄ stando segnes eē pote-
rāt. cadere pmittūt vt feruētes fiāt ⁊ magis
cecidisse q̄ stetit. p̄dest. cū dānū ruine lu-
cibz vberiozibz recōpensent. **I**n v̄o scōs
diuinaz vocatōnū mod⁹ est vt supra dicit̄
(mus) p̄monitō. quā tripliciter fieri diffini-
mus. **F**it em̄ p̄monitō p̄ miracula signoz
p̄ exēpla bonoz. ⁊ p̄ v̄ba doctoz. **D**octo-
res aut̄ in hoc loco accipim⁹ oēs cuiuscūq̄
etaz v̄l ordinis a q̄bz v̄bū salutis audim⁹.
Per miracula igit̄ vocant̄ q̄ exhibitō v̄l
in se vel in alijs visibili miraculo cōuertit̄
ad dñm. **I**n se vt cecus nat⁹. **I**n alijs. vt ni-
codem⁹ q̄ venit ad ihm nocte. **N**emo ei in-
quit p̄t̄ hec signa facere que tu facis. **I**n se
q̄ppe nullū recipisse signū inuenit̄. **P**er
exēpla vocant̄. q̄ ad aspectū vel auditū siue
etiā ad memoriā alicuius viri religiosi ex-
bis q̄s p̄ns ad huc seculū in carne retinet/
vel futurū iā exutos corpe suscepit. aio ac-
cedit atq̄ v̄rutes q̄bz illū effulisse meminit
p̄ viribz imitari. p̄ponit. **P**er v̄ba docto-
rū vocant̄. q̄ v̄ba voce p̄dicatū edificant̄.
⁊ ad celeste edificū coaptant̄. **Q**ū miran-
da ⁊ tremēda sup̄ nos est dei dispensatio. i
hoc vocatōnis articulo. **E**ūmero. multis
dat̄ v̄bū p̄dicatōis bono suo. multis datur
malo suo. **S**ic ⁊ multis s̄trahit̄ bono suo.
⁊ multis s̄trahit̄ malo suo. **I**llis dat̄ bo-
no suo. q̄ cū gaudio suscipiūt v̄bū. ⁊ fructū
afferūt in patiētia. **I**llis dat̄ malo suo. qui
audiūt volūtātē dñi sui. ⁊ nō curāt facere di-
gna. **I**llis s̄trahit̄ bono suo. q̄ possēt exin-
de nisi s̄traheret̄ sup̄bire vel fastidire aut
etiā p̄tēnere. ac p̄ hoc ḡuius iudiciū incur-
rere. **I**llis s̄trahit̄ malo suo q̄ v̄l p̄pter sua
v̄l p̄pter aliena p̄ctā illō audire nō merent̄.
q̄ si audirēt a sua fortassis p̄auitate corri-
gerēt. **Q**ū infelices s̄t q̄ v̄bū di audire nō
p̄nt. o q̄ infeliciores q̄ etiam nolūt. o q̄ in-
felicissimi q̄ zoderūt. **D**e pris septū est im-
pedimenta mundi fecerunt eos miseros.
De scōis. popul⁹ em̄ ad iracūdiā p̄uocās
est. ⁊ filij mēdaces. filij nolentes audire le-

gem dei. Detertijs. Insuper et maligni oderunt sapientiam. Eciterum. Desperistis omne consilium meum. Primi iudicabuntur ut negligentes serui. scilicet. ut canaces domestici. tertij. ut contemnentes inimici. Primus quilibet homo loqui potest absque scrupulo. Secundus nullus ex facili debet nisi qui vel propter amicitiam aut affinitatem aut aliquid huiusmodi. se ab eis exaudiri presumit. Si enim me non exaudiri considero. reus ero si margaritas ante porcos sparsero. Tertius qui verbum dei subtrahit. male non facit. quia ex hoc salutem eorum prouidet. quam etiam ex toto efficere non valet. tamen hoc ipsum quasi salus quod ex non audito verbo ac per hoc non contempto minus datur natur. Hinc est quod quando cum iudeis nos loqui contingerit. confusione magis eorum quam querelationi disputando operam damus. quia de querelatione eorum quodammodo desperamus. Et de his hactenus. Tertius autem diuinum uocatum modus est inspiratio. quam multis modis fieri potest. Fit namque timore. amore. pudore. punctione. deuotione. intelligentia. sapientia. datione. redditione. augmentatione. et assumptione cuiuslibet gratie. Que quoniam ad alia peruenit singillatim euoluere suspensamus. Hoc solum monemus. quod hec sola uocatio per se sufficit adauerendum uocem ceteram nulla sine ista aliquid uel fremat motus. premar corpus. tumultu et conscientia. coruscet miracula appareant exempla. addantur et doctorum uerba. magis per hec blasphemie. murmuraciones contemptus. et irrationes. detractiones. et persecutiones. que gratie aut uirtutes suscitabuntur. His itaque de uocationum modis tamquam per excessum dictis adpositum redeamus. Venite inquit dominus ad me etc. Cogitanti mihi quid sibi dominus uoluerit in hoc uerbo uelire. Occurrit sententia beati Bernardi. in fine super cantica canticorum. lxxv. sic dicentis. Ostende mihi faciem tuam. Ad quod ut mihi uel se magis ostendere uult. Ita est. uideri uult. non uidere. Quid enim ille non uidet? Ita fratres. prius ita mihi uideat. Et in hoc loco quod ipse potest uenire uelle ad nos quod nos ad eum insinuet utrumque tamen necessarium est ad eternam salutem. sed solum uenire non sufficit. nemo sane mentis ignorat. Est enim solum nisi causa. sicut et fit nisi causa. Atque nisi ipse uenerit ad nos. nos nunquam ueniamus ad eum. Sed quod dicimus. Quomodo uenit qui ubique est. Quomodo uenire potest qui nusquam deest. Quomodo etiam ueniamus ad eum qui immobiliter et immutabiliter est supra omnia. et infra omnia. intra omnia. et extra omnia? Atque mirabile est scilicet

quod uenit ipse ad nos. et quod nos uenimus ad ipsum. Sed uideamus quomodo fiat quod fieri omnimodis constat. Et primo de aduentu ipsius ad nos. Aduentus ipsius quadrupertitus est. Aduentus incarnationis. aduentus dispensationis. aduentus aduocationis. aduentus ultime retributionis. Primus in plenitudine temporis. secundus in cordibus electorum. tertius in cuiuslibet hominis morte. quartus in nouissimo die. De eo quem secundo loco posuimus aduentum scilicet dispensationis. nunc agere intendimus ceteris omissis. Venit itaque dominus ad nos uel in nos dispensatiue. cuius mentes nostras illuminat accendit et replet sui amoris igne. Tunc uero cum in nos uenisse dicimus cum interiori solito sancti desiderij seruore in corde sentimus. Et quanto feruentiores sumus. tanto eum presentiore credimus. Venit cum mentis aspirat et uocem eius audis sed non scis unde ueniat aut quo uadat. Uocem audis quia gratiam sentis. sed nescis unde ueniat. quia non discernis uel de iudicio seueritatis an de propiciatione bonitatis gratia procedat. Nescis quoque quo uadat quia non intelligis ad quem finem tendat. Si autem pro eo quod scire te putas quod uadat. quia scis quod in cor tuum uadat. presentiosius querere insistas et unde ueniat. Sane me aliud respondere posse non profiteor. nisi quod de eo cordis loco ubi non sentit procedit ad eum cordis locus ubi sentiat. Non enim de exterioribus cuiusque loci se debet quod localiter adueniens ingrediatur nec de interioribus aut successibus quod temporaliter oriens egreditur. sed incommutabilis in se manens ab interiori cordis ad experientiam eius perdit. uel certe de presentia potentie qua ubique est. uenit ad presentiam gratie qua nunc ad eum abest transit. Est tamen et aliud quod de aduentu eius sicut et de recessu eius figuratim dici possit. Venit siquidem ad nos duobus modis. et duobus modis recedit. uenit cum accedit uel apparet. recedit cum abiit uel euanescit. Quomodo uenit uel recedit. de loco ad locum gradatim transit. Quomodo uero apparet uel euanescit. ex impulsu se nostris aspectibus ingerit uel eripit. Euanescente autem est. non ad nihilum redigi. sed ab aspectu repente subtrahi sic de domino scriptum est. Et ipse euauit ab oculis eorum. Venit itaque dominus ad nos. cum diuino nos exercitio ad uirtutes erudit. Apparet nobis. cum intelligentiam sacre scripture quoniam etiam non meditationibus inuehit. siue cum subito lumine mire suauitatem infundit. Euanescit cum nos inopiate in manibus aduersarij derelinquit. Quomodo euanescit motus cadens defluit et factum transfert de loco suo. quia robustus quisque qui

De verbis domini. Venite

monti ppter virtutū altitudinē. ⁊ sacro ppter firmitatē opabilis erat. magna ⁊ subita tē-
pratione psterit. Cū recedit paulatim tra-
alluione ⁊ sumit qz infirm⁹ terre ppter de-
iectionē vite opabilis. etigua sz assidua tri-
bulatione frāgit. Veniēs autē siue apparēs
subito letificat cor hoīs. ⁊ p multitudinē mi-
seratōnū suaz implet omne aīal bñdictōe
⁊ expectat suis scīs monitis/ factis nos re-
spondere debere. **U**n necesse est frēs caris-
simi vt occurramus obuiā ei. **E**cce audi-
stis qualiter ad nos venit. qualiter nos vo-
cat. qualē mīaz mīa indignis progat. **E**cce
nūc tps acceptabile. ecce nūc dies salutis ⁊
tps miserendi eius. **S**criptū q̄ppe est. **B**e-
nignus est em̄ spūs sapientie. benignus ⁊
suavis ē spūs sc̄us. spūs tuus o sapientiā q̄
ex ore altissimi pdisti dissimulās pctā boīz
ppter pniā ⁊ delens ea ppter penitentiāz.
Sed qd? **S**i benign⁹ est/nunqd ineter-
nū benignus erit? **E**rit q̄dez sz nō illis qui
auditori sūt. **I**te maledicti in ignē eternū.
Nā subiecit scriptura. **E**t nō liberabit maledi-
dictū a labijs suis. **Q**uisquis em̄ maledi-
ctū extremū suberit qz benignitatē spūs sc̄i
cti in p̄nti tēpsit. deinceps vero p spūtū
sapientie. nec p ipam liberabit sapiētiā. qz
nec passio sp̄i. nec infusio grē spūs sancti
illi vnq̄z pderit. **Q**uāppter dilectissimi
si vocē eius audieritis nolite obdurare cor-
da vrā. nolite spernere eius monita. nolite
negligere tps grē qd presto est. **P**esate fra-
tres pensate q̄ multitudinē misericordie p̄-
rogauit/ quantā iudicij districtionez qnqz
exercebit. **Q**ui nūc sinū pietatis penitēti-
bus apit/nūc ianuā regni celestis p̄empto-
ribz in eternuz claudit. **Q**ui nūc salubriter
clamat. **V**enite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ o-
nerati estis ⁊ ego reficiā vos. **T**ūc terribili-
ter intonabit. **I**te maledicti in ignē eternū
q̄ patus est dyabolo et angelis eius. **Q**z
maledicti sūt q̄ hoc auditori sūt. **Q**z essēt
miserādi si vlla eis deinceps mīa posset im-
pendi **N**ū igit frēs charissimi tps habem⁹
poccupemus faciē eius in cōfessioe. vt taz
horrendū maledictū possimus euadere oc-
curramus obuiā saluatori nrō disponam⁹
ascensiones in corde nrō ascendam⁹ in mō-
tez dñi vt pueniamus ad glīaz regni. **D**if-
ficilis qdē ascensus/ sed inestimabilis in p-
uentōne fructus. **S**ane qnqz nobis p-
ponūt gradus qbz veniamus ad ipm. sz in
quatuor ad ipm venimus. in qnto ⁊ pueni-
emus. **P**rimus gradus aduētus nrī ad ip

suū est fides. scōs dilectio. tertius obediē-
tia quartus pseuerātia. qntus incorruptio
De primo dicit ip̄e dñs i euāgelio. **Q**ui
venit ad me nō esuriet vnq̄z. ⁊ q̄ credit i me
nō sitiet vnq̄z. **I**te de scdo. **D**is q̄ audiuit a
patre ⁊ didicit venit ad me hoc est. **D**is q̄
diuinā audiuit inspiratōnē. venit ad me. i. p
dilectōnē sequit me **I**te de tertio **S**i quis
vult post me venire abneget semetipm idē
obediat p̄ceptis alteri. **D**e q̄rto autē **D**ñe
qd dat mihi pater/ ad me veniet. ⁊ eū q̄ venit
ad me vnq̄z pseuerādo nō eiciā foras. **D**e
q̄nto dicit sponse in cantiq̄. **V**eni de libano
veni coronaberis. **P**rimos tres grad⁹ apls
breuiter sz eximia snia cōplectit dicens. **F**i-
des p dilectōnē opat. **R**eliquos duos p se-
metipam veritas his v̄bis exp̄mit. **Q**ui p-
seuerauerit vsqz in finē hic saluus erit id ē
incorruptōnē possidebit. **D**os quinqz
gradus sic habem⁹ in libro sapie defcptos. **I**n-
itū sapie verissima est discipulne cōcu-
piscētia. **L**ura q̄ discipline dilectio ē. ⁊ di-
lectio custodia legū illi est. custodia autē le-
gū cōsumatio incorruptōnis ē. incorruptō
autē facit primū deo. **U**bi primus subinfert
Cōcupiscētia itaqz sapie/ deducit ad regnū
p̄petuū. **Q**d ē dicere. **F**ides q̄ ē fūdamē-
tū/ ad p̄fectionē deducet edificij. **S**apia
ergo. i. cōgnitio v̄tatis/ est edificij siue fra-
bryca. cui⁹ in itū. i. fūdamētū ē fides vera.
Sic ergo impossibile est fabricā fieri sine
fūdamēto. ita sine fide impossibile ē place-
re deo. **Q**ue fides recte dicitur cōcupiscētia disci-
pline. qz fides v̄a/ sp̄ cōcupiscit scire legē vi-
te et discipline ne forte p̄fluat. ne forte in-
vacuū currat. ne p spū v̄tatis. sp̄m sequat
erroris. **P**ost cōcupiscētiā discipline/ seq-
tur dilectio vt disciplinā quā appetis nosse
studeas ⁊ diligere. ne sit tibi molesta ⁊ gra-
uis. sz aliq̄ten⁹ videat eē nō gaudij sz mero-
ris. **P**ost dilectōnē seq̄tur custodia legū
i. obediētia. qz teste b̄to **B**re. **P**robatio di-
lectōnis exhibitio ē opis. **P**pter autē vt ip-
sa obediētia sit cōstās. sit vera. sit hilaris. sit
affectuosa. **C**ōstās illoz obediētia nō ē/ q̄
ad ea q̄ sibi placuerint/ tñ obedire p̄ponit
Vera illoz obediētia nō est q̄ p luctuō/ tō
modo tpali obediūt. **H**ilaris illoz obediē-
tia nō est q̄ cū murmure vel respōsione no-
lentis q̄ iubent p̄ficiūt. **A**ffectuosa illoz o-
bediētia nō est q̄ si respondere nō audent
rācores tñ ⁊ maluolentiā in pectore versāt
In opatōne tñ obediētie duplex solet cue-
sire piculū **S**i autē i eo qd pmo suscipis be-

ninole, postmodum mutato aia tenere inci-
pias cum rancore. **O**bediente vero anne-
ctenda est perseverantia quam initium boni opis
quod perdit si perseverantia desit. Que bene sum-
matio incorruptio vocatur, quia incorruptio-
ne inchoata in via ipsa perfectius sumari et
coronari facit in patria. Recte autem subinfertur
quia incorruptio facit nos priores deo, et quod
huic soli permittat dei visio dicente domino. Beati-
tudo modo corde quam ipsi dei videbunt. Notan-
dum tamen quod alia est incorruptio quam tenemur in via
atque alia quam possidebimus in patria. Incor-
ruptio prior est impassibilitas corporis et eter-
na stabilitas cordis. Incorruptio autem vice
est castitas corporis et puritas mentis. Unde ad
commendationem spiritus sancti in cantu. Pulchra es et
decora filia iherusalem. Pulchra videlicet mundicia cor-
poris, decora puritate mentis. Verum et hoc
sciendum quod hanc ipsam vicem incorruptionem per-
fekte nequaquam obtinere possumus in hac vita.
Quamlibet enim in hac vita mundicia fulge-
at/quantumque per fidem polleat spiritus sanctus in semetipso
portat vix incorruptionem pati cogatur. Integri-
tatem corporis sic quis servaverit ut non solum opera
sed et sensus ipsos per quos opera fiunt mortificaverit
Sed quis gloriabitur per omnia castum se habere cor? Er-
gum mens humana/puritanis auctorem in primo
pariete deseruit, impuris cogitationibus non
coincidentari non potest, etiam si velit. Erit tamen per gratiam
dei quam sine termino volet, et valebit sine ulla
pedumeto, quam secundum naturam nostram transibit in gloria
quam corruptio inducit incorruptelam, quam mul-
ta et fragilitas humana/amiciet sole claritas
et lunam mutabilitatem habebit sub pedibus de-
iectarumque et calcata. Itaque incorruptio vicem
facit nos per deum sed incorruptio prior facit nos
priores deo, ut potestatis filles ei. et sic quod supra
dicimus quod in quanto gradum usque ad ipsum pervenire
mus. **M**ulta quidem et alia opera sunt quibus ve-
nimus ad ipsum ut est elemosina, ieiunium, oratio
et his similia. sed hec et quicunque sunt talia sibi aliquo
modo gradum qui spiritus sancti genere continentur. Ad fide-
namque pertinet devotionis fervor iusticie zelus
et defensio. Ad obedientiam, declinare a malo
et facere bonum, abstinencia prohibere, et obser-
vantia mandatorum. Ad perseverantiam vero, forti-
tudo, magnanimitas, et tolerantia. Ad incor-
ruptionem autem oratio munditia, contemplatio assidua,
preceptum seculi, et intensa dilectio dei, aliaque que
plurima in hunc modum. **E**cce audistis fratres karissimi
quibus modis dominus venit ad nos quibusque modis nos
venimus ad eum nunc audite quales sit quis vocare
dignatus est. **D**es inquit qui laboratis et onerati
estis. **V**enite ad me omnes qui laboratis

et onerati estis. Quoties ista sci euangelium
recitasti auribus fidelium/elevatio morum oculo-
rum visio pectorum et suspiria perit cordium. **Q**uam-
vis: **Q**ui cognoscimus perfectio omnes cognoscimus signum
quod laboramus et onerati sumus. In labore et su-
dore vultus nostri videsimur pane nostro, et onere
peccatorum nostrorum omnes premimur. **D**es qui labo-
rans. **I**sto qui non est discretum ut videtur refer-
ri debeat ad eos tamen qui laboraverint et onera-
ti fuerint, qui inveniunt aliquos fuisse laboris et o-
neris exptes et ipsos non eguisse misericordiam domini vo-
cant. **E**st autem accipiendum causaliter, ut sit sen-
sus, venite ad me omnes qui laboratis et onerati
estis. id est quod vos omnes laboratis et onerati estis.
Concludit et scriptura omnia sibi peccato/ut promissio
et fide Iesu christi daretur credentibus. **D**es qui prope
peccaverunt et egerunt gratiam dei. **L**aboratis
et onerati estis. **S**i quis sibi eodem sensu velit ac-
cipere laborantes et oneratos/ ut sequens dic-
tio procederet sit qui expositio, ego procedendum non
duco. **D**es qui prope labor iuxta aliquid onerati
potest et converso. **A**ntem humanas actiones conside-
rari/liquidum stabit aliquis dicitur posse assigri.
Dicitur ei laborat qui onera non portat, nullus
autem onera portat quam in hoc ipso quod portat labo-
ret et bigram, septores, pictores, sutores, cere-
fici artifices, qui in penetralibus/suas implent
artes, nunc quod onera portare dicendi sunt. **A**t il-
li qui ligna lapides seu alias quaslibet res hu-
meris impositas portant et onus ferre et sub-
onere laborare dicunt. **I**uxta hanc considerationem
nempe quod levis aliquis molestiam sustinet/laborare
simpliciter dici potest, quod homo quicunque et quod supra vi-
res suas esse videatur portat/iure oneratus esse
narrat. **D**icit ergo, Venite ad me omnes etc. **L**a-
borantes itaque et oneratos possumus accipere
Pro utrumque populum iudaicum videtur accipere,
de hinc utrumque sexum virum ac mulierem, deinde
divitem et pauperem, religiosum et seclarem, innocen-
tem et peccatorem, subditum et platum, contemplativum et
activum, temptatumque caritatem et temptatum
bus gravatum ydolatram et licentiam, sanum et infirmum
senem atque iuvenem. **U**t inexcusabilis sit omnis
homo cuiuscunque sit secte, ad rationem erant et sexus.
Sic ei nullus inveniatur est sine onere aut labo-
re, ita nullus premissus est absque vocatone.
Et verum quod est uniuersaliter quod homo nascitur ad
laborem sed aliquis (ut dicimus) respectu alterius
absque onere est. **S**unt autem multi labores et
multa onera. **L**aborabat itaque iudeus ab
initio in custodiendo litterarum legis, gentilis autem
totus et spiritus fuit sibi onere dyabolice futurus.
Laborabat item et adhuc laborat masculus
luis cura domestice provisionis, sed mulier

De verbis domini. Venite

addicta iacet sub onere maritalis dñatōis dicere ad eā dño **S**ub viri p̄tate eris et ipe dñabit tui. **L**aborat diues typo elatōis paup̄ vo opp̄m̄is p̄dere tyr̄nice dñatōis sic sc̄ptū est **A**enatio leonis onagri in heremo sic pascua diuitū sūt paupes. **L**aborat religiosus abstinere se a negotiis secl̄aribz sub q̄bz totus succūbit volēs nolēs hō secl̄aris. **L**aborat innocēs custodire innocentia suā. qua pctōr p̄dita sub p̄dere pctōrū gemit. **L**aborat subditus q̄liter dignā exhibeat reuerentiā et obediētiā p̄latis p̄latus aut̄ on̄ sollicitudinis portat tanq̄ deo rōnem. p̄ subditis redditurus. **L**aborat p̄tēplatiuus quō placeat deo. quō p̄ficiat sibi et primo. actiuus vo sub onere a crōnis defudat v̄tos et pluias mūdanoz negotioz tolerat. vt coruine tabernaculi in sua puritate p̄maneāt. **L**aborat tentatōne carēs. in custodia sui. et p̄passiōe p̄m̄i sz alius multaz tentatōnū p̄dere p̄grauatur. **L**aborat ydiota scire tm̄ q̄ sibi cōueniant. Iratus aut̄ magno se sponte subditōneri curiositatis. scire appetēs et curiose inuestigās naturas et causas. motiōes et mutatiōnes rez singularaz. **V**idi inquit salomō q̄ hoc q̄z eēt vanitas et afflictio sp̄s eo q̄ i multa sapiētia multa sit indignatio. et q̄ ad dit sc̄iaz. addit et laborē. **S**anus et si nulla tribulatōne laborat. ip̄a tm̄ hūanaz necessitatū vicissitudo. eius labor est. **I**nfirmo at̄ sua infirmitas onus est. **L**aborat etiā se nec tediō vite p̄ntis. **I**uuenis aut̄ sub onere ē naturalū incētiūoz. portās p̄d̄ diei et estus. **I**taq̄ si recte d̄sideras. si diligēter inspicis naturā hūanā. q̄d aliud q̄ laborē et dolore d̄sideras? **Q**uid habet ampli⁹ hō de vniuerso labore suo q̄ laborat sub sole. nisi vanitatē et afflictōez sp̄s. **L**ibet inter hec. v̄ndecim illa **I**saie onera ad medicum adducere. et onerat̄ istis. **S**m̄ interpretatiōnes noim̄ d̄ntaxat adaptare. **N**ā p̄phetiā ordine p̄sequi. nō est nri. p̄positi. **I**n p̄m̄is q̄ ponit on̄ babilonis q̄ interpretatur p̄fusio. **O**nus igit̄ babilonis portat incredulū q̄ p̄ p̄fusiōne incredulitatis et maloꝝ op̄ez semeip̄os p̄fusiōi et maledictōi sp̄p̄at. **O**peruit p̄fusio mētes eoꝝ. et iō p̄fusi sunt q̄m̄ de sp̄reuit eos. **S**ubdit onus p̄bili stūm q̄ sonat potōne cadētes. **O**n̄ q̄ p̄bilistūm. **S**grue imponit̄ misere mulieri. q̄ tā viro q̄ et sibi. potōne mortis p̄buit. et cū eo pariter de statu felicitatis cadēs leges miseriaz et mortis q̄s meruit ip̄a p̄pensū por-

tare p̄pellit. sic ip̄i a dño d̄. **I**n dolore paries. et sub viri p̄tate eris et. **A**d iungitur q̄z onus **D**oab. et moab interpretat̄ de p̄re. **O**d onus bñ portare dicit̄ oēs q̄ paup̄r te et inopia t̄paliū p̄m̄it. q̄z p̄uaricatōis p̄mi p̄ris ade potissimū in ip̄is capere exp̄imētū possum⁹. q̄ nō solūmō pctōꝝ sz et ciū naz. sarcinas. de p̄re q̄dā hereditaria deuolutōne q̄i filij trahūt. **S**ubinfert̄ on̄ damasci q̄ d̄. s̄gūis pot̄ vel sanguis osculū. **O**nus aut̄ damasci portat̄ hoies hui⁹ secl̄i q̄ p̄ hoc q̄ secl̄aria negocia tam desiderāter q̄ indefinēter tractat̄ q̄ vix aut̄ nullatenus sine pctō pagi p̄nt. s̄gūinē q̄dā amō bibūt et osculant̄. q̄z pct̄is quātulūcūq̄ maculari noscūt. **S**i at̄ in ip̄is negociis pctā voluntaria. p̄mitterēt. nō iā sanguinē biberēt. vel oscularent̄. sz ip̄o s̄gūine inuoluerēt et imlmergerēt q̄les illi sūt de q̄bz dicit̄ ps. **V**iri s̄gūinū declinate a me. **E**t **I**saias **D**anus v̄re s̄gūine plene sūt. **E**t tales v̄tq̄z nō ad on̄ damasci. sz ad on̄ p̄tinerēt egypti q̄ interpretat̄ tenebre. **O**nus aut̄ egypti portat̄ pctōres neq̄ssimi q̄ malicie sue tenebris excecari. q̄ se mala sequat̄ scire n̄ curāt. et q̄ ad lumē vitatis venire sūmope deberēt. tenebras suas sp̄ deteri. peccādo augent. **E**t ei br̄is **B**re. ait. **H**abet hoc pleriq̄z human⁹ anim⁹ p̄p̄riū. q̄ mor vt i culpā labit a sui ad huc lōgi⁹ p̄gnitiōne sepef. **H**oc ip̄m nancz malū q̄ agit. mēt̄ sue obicem an̄ oculos rōnis inferit. **U**n̄ fit vt aia p̄ voluntariis tenebris oblesit. p̄ modū bonū iā nec q̄d q̄rat agonizat. **L**ux q̄ppe vitas. q̄z s̄bitiliter rep̄boꝝ d̄pas examiat q̄ habita negligit̄. eo p̄mittit̄ districti iudicis vt nec amissa req̄rat. et cū ab actu repellit̄ fugit a s̄su. **S**e q̄tur on̄ d̄serti maris p̄ q̄d pond⁹ miseriaz babilonis recapitulat̄. **D**are p̄ns secl̄i. s̄gnificat. desertū vo derelictū d̄. **O**n̄ q̄ d̄serti maris. i. derelicti secl̄i. portat̄ eccl̄iaz p̄lati. q̄z amaritudines et p̄cellas p̄ntis secl̄i. q̄s p̄pter deū reliq̄re curauerūt. in p̄uisione s̄bditoꝝ rurū subire p̄pellit̄. **D**e hic ponit̄ on̄ duma siue ydumee. **D**uma ei regio est ydumee. **D**uma interpretat̄ tacēs. ydumee t̄rena. **H**oc on̄ portat̄ actiui. q̄z t̄renas actiones ac domesticas sollicitudines. p̄ fr̄ibz p̄tēplatiōni vacātibz exēplo. maribz p̄foro re laborātis pie sūministrat̄. ac p̄ hoc a p̄tēplatiōnis iubilo se q̄i tacētes in p̄spectu dei reputat̄. **U**n̄ ē q̄ s̄gūe sibi on̄ arbitrāt̄. he aut̄ existimātes et ḡn̄ amplectātes si cōcederet̄ eis cū p̄tēplatiuis iubilare deo i voce ex-

R

S

ultratōnis q̄ implicari negotio terrene acti
onis. Et q̄ inter ip̄os actiuos sūt pleriq̄
q̄ varijs tribulatōnibz et tēptatōnibz fatigā
tur. recte oneri duma p̄tinuat on̄ in arabia
q̄ sonat campestris siue hūilis. Camp̄ vt
nostis loc̄ certaminis ē. dyabol̄ aut in cā/
po est. vel q̄ miles patus ad plū. vel tanq̄
leo rugies et circuiēs vt inueniat quē deuo
ret. On̄ ḡ in arabia portat q̄ p̄dere tēpta
tōnū p̄mit. q̄ molestias carnis aut sp̄is pa
tis. cui colluctatio est tam aduersus carnes
et sanguinē q̄ aduersus spiritalia neq̄cie in
celestibz. Si aut̄ et arabia hūilis interpretat̄
recte on̄ in arabia portat q̄ in tēptatōne cō
stitur̄ sponte se hūiliat. et ex hūiliato corde
dei adiutoriuū p̄tra aduersarij tela implozat
vel certe q̄ tēptatū/ sua aduersitas hūilē ac
tristē reddat quē p̄speritas sup̄bū et letū fa
ciebat. Sequit̄ on̄ vallis visiois q̄ bie/
rusalē a p̄pha exp̄mit. nō q̄ i valle sit sita s̄
p̄t̄ rep̄bos mores despectiue ita sit cogno
minata. Unus istud cōgrue dicit̄ portare
l̄atus siue p̄hus sapie mūdi dedit̄. q̄ quia
stulticia est ap̄d deū q̄ in valli on̄ siue curio
sitas portat̄ et arbitrātes se p̄ sue subtilita
tis visū/ occulta penetrare. ab occultoz de/
teri caligāt veritate. **T**az vero subdit̄ on̄
tyri q̄ dicit̄ angustia. Unus aut̄ tyri. i. an
gustie portat̄ q̄ diuersariū infirmitatū angu
stias tolerat̄ q̄z hoc ip̄m q̄ eis viuere datur
siue dolozibz et erūnis trāsigere nō p̄mittit̄
O unus vero iumētōz austri extremo in
loco ponit̄. quo noīe reliquie duaz tribuū
designāt̄. q̄ socijs transmi. grātibz/ in terra
sua refederāt. q̄ reliq̄e iumēta dicit̄. p̄pter de
p̄uatōez sue fidei. austri vero p̄pter sitū lo
ci. Tribz em̄ iuda/ et tribz beniamin/ ad au
stralē p̄te terre p̄missionis sortē accepāt sue
possessiois. on̄ ḡ iumētōz austri portat̄
iuuenes et p̄cipue i scā religione viuētes. q̄
recte dicit̄ iumēta p̄pter fortitudinē virū.
et austri p̄pter calozē naturalū incētiouoz.
Si tāq̄ fortia iumēta i calidis regiōibz cō
morāta/ portat̄ onera iuuentutis. tolerant
grauiores luctas carnis ferunt p̄pensi rigo
rē discipline. et seniores sp̄ adiuuāt in oī la
bore. **S**z q̄z fastidiosū cēt de q̄ntitate et
q̄litate laborz et onez singuloz tractare/ le
ctori hoc p̄ exercitio reliquenduz ducim̄.
Hoc solū memoram̄ q̄ oil laborātū tōne
rato ad grāz dñi ip̄o vocāte veniēdū indicat̄
Ad q̄d vt req̄scat̄ a laboribz suis et alleuiē
tur ab oneribz suis. Nā s̄dit̄ **E**go reficiā
am vos. **T**rasire ad me oēs q̄ p̄cipiscit̄

me. et ego reficiā vos. Quid ē reficiā? **T**er
bū hoc equocū est Reficere ei ē reparare. rein
tegrare et alimēto refocillare **T**riplex ḡ in h̄
vbo cōmēdat̄ ei largitas p̄tra triplicē nr̄az
necessitatē. **E**ram̄ siq̄dē pditi et q̄ ad nibi/
lū redacti. eram̄ cōfracti et corrupti. sum̄
adhuc esuriētes et ieiuni **P**erdiit̄ eram̄ p̄ p̄
mi pentis inobediētā. corrupti p̄ p̄riā cul
pā. ieiuni sum̄ p̄pter quotidianā desidiam
Ip̄e at̄ fm diuitias grē sue repauit nos rei
tegrauit nos. refocillauit nos **R**epauit per
passioez et cruce suā. reintegravit p̄ p̄uersio
nis grāz. refocillauit p̄ visitatōem assiduā.
Anq̄z reparet nos eram̄ filij tenebrāz et p̄/
ditōis. anq̄z reintegraret nos eram̄ filij mi
seriarū et iniq̄tatis. et nisi p̄tinuo refocillet
nos egētes fame et squalidi p̄manebimus.
Sz nō est p̄tereūter intuēdū q̄ refocilla
tio ista siue refectio triplex est **A**lia ē incipi
entiū. alia p̄ficiētū. alia p̄fectoz. **I**ncipiēs
tes alūf pane laico siue ordeaceo. p̄ficiētes
pane scō et mō. p̄fecti māna d̄ celo. **P**anis
incipiētū est. p̄scie purgatio. panis p̄ficiē
tū est scā deuotō. māna p̄fectoz ē pura p̄re
platio **A**ttēde singula **F**louit q̄s veniēs
ad p̄uersioez et afferēs ad dñm de regiōe dis
similitudinis p̄sciam mltis onerata p̄ctis.
q̄d aliud dign̄ ē audire a dño nisi illd apli.
Tu ista illic aut certe sede s̄ scabello peduz
meoz. **N**ec tñ vilipēdēda ē statio illa v̄l ses
sio/ vbi peccatrix illa p̄ssimā veniā obtinuit
p̄ctoz. **S**edere itaq̄ ad pedes dñi **I**hu
et recogitāti oēs annos suos in amaritudi
ne aīe sue/ apponit̄ a dño panis. nō q̄dem
subtilis et cādū. s̄ asp̄ et hispidū sic ordeuz
asperū et hispidū ē. **P**āis iste afflictio p̄nie
est. ordeū v̄n p̄ficiē panis h̄ est p̄ritio v̄a.
p̄fessio pura. intēsa volūtas penitēdi. et deo
i cinere ac cilicio satisfaciēdi **P**anis h̄ colli
git̄ ex p̄sideratōne p̄ctoz. cōsp̄git̄ timore iu
dicis viuoz atq̄ mortioz coq̄tur metu ge
bēnaliū tormētōz. **P**anis sic collectus
et sic p̄fectus ad pedes dñi comestus gene
rat sacietatē. p̄scie vicz purgatōnez. **D**aḡ
q̄ppe sacietas et sufficiēs refectio in nouiter
p̄uerso q̄ vicz nō mordet mala p̄scia de p̄re
ritis. nec a sp̄erepellit̄ p̄ malā volūtatē ha
bitā de futuris. **D**ic panis nō incōueni
enter dicit̄ p̄t̄ laicis eo q̄ mltis etiā in secu
lo positus ad manū est. **O**rdeaceo etiā dicit̄
p̄t̄. q̄z fuoz nō filioz cibz ordeū est. et inci
piētes nō dñi acceperūt spiritū adoptionis
filioz s̄z sp̄m̄ habent interz fuitur̄ in timo
re sic ex ip̄oz voce p̄ p̄betā d̄r. sic oclī fuoz
P P 4

De verbis domini. Venite

in málb dñoz suoz ita oclí nri ad dñz
deu nrm. At vbi pcessu tps is q̄ eiufmó
ē iā cepit respirare z aspirare i libertatē glie
filioz dñi z tiorē d̄posito iā adept⁹ fuerit sp̄e
veie p̄t bonā volūtātē suā puto q̄ iā dign⁹
hēbebit cui a dño dicat. **Fili surge z sta su-
pra pedes tuos. Et itē. accede huc vt t̄gaz
te fili mi. Accede p bonā volūtātē vt t̄gaz
te p duotōis ifusiōez. Stabit igit̄ ad mēā
magnā vt videat faciē dñi i tubilo. vt come-
dat panē corā dño. p̄ez yriq̄ i c̄m panē mū
dñi. panē coloris cādidī saporis erimij. pa-
nē ex silā suauitatē p̄fectū et igne dñi amo-
r̄ coctū. p̄is iste filioz ē sine amicoz q̄ tā
fidelit̄ q̄ fiducialit̄ clamare p̄nt ad dñz. p̄
nr̄ q̄ es i celis. panē nr̄z quotidianū da no-
bis hodie. **P̄is ē scā duotō. panis/ois
suauitas sine solatō sp̄is. z s̄ oēz p̄ez pa-
nis gr̄e lacriaz. Dic p̄is aiaz esuriētē r̄plz
bois z ifūdīt nob memoriā abūdātie suauit-
tatē. Qui p̄is recte p̄t dici sc̄is p̄t virtutū
exercitiā z cādid⁹ p̄t luc⁹ opa et tā mūd⁹ vt
nlli eū edere liceat nisi sacerdotib. sacerdos
d̄ q̄i sacra dās v̄l sacrificia. p̄ p̄lo offerēs.
Qui gr̄al n̄ fuerit q̄ p̄ vite merito sacrificia
orōnū digne p̄ p̄lo imolztā scē mēse xpi p̄
ticipare nō hz. **Et nota q̄ sic ē p̄is pane
suauiorz cibo cibo melior ita ē r̄ stat⁹ statu fe-
licior q̄ is q̄ paulo añ sc̄bat ad pedes ihu
p̄ sp̄m̄ tioris z māducabat i geitu suo panē
doloris. iā nūc p̄ sp̄m̄ pietatē surgit. p̄ sp̄m̄
scie p̄fic. p̄ sp̄m̄ fortitudinis ascēdit. p̄ sp̄m̄
p̄silij accedit. p̄ sp̄m̄ itelligētie diligēt⁹ itue-
tur z cōsiderat qd̄ mēā p̄r̄familias dulce/
dis oriet. sp̄is nāq̄ pietatē efficit eū deuo-
tū. sp̄is scie discretū. sp̄is fortitudinē is ad
sua aduersa validū. sp̄is p̄silij ad aduersa
aliēa caritatiū sp̄is itelligētie ad dīna spe-
culatiū vt videre iā incipiat q̄ sit volūtās
dñi h̄nplacēs z p̄fecta z exulter i mia dīna.
**Et ita qd̄ se hz stat⁹ p̄ficiētū z p̄cessus
de virtute i virtutē eūtiū. Tu q̄z bone ihu pas-
sti i dulcedie tua ita in q̄z pasti cibū illoz z p̄
varietate p̄uctū saporē diuersificas inter-
naz suauitatū. Que at̄ ē p̄p̄atio cibi p̄fecto-
rū. **D̄na ē z de celo veit. māna ē abscondi-
tū qd̄ nēo nouit nisi q̄ gustauit. cibū ē sic in-
cōpabilis ita z ineffabil. z sol⁹ sp̄is sapie mi-
nistrabit illū. Ceteri cibi d̄ tra oriūt̄ ori col-
ligūt. collecti p̄terūt. triti p̄ficiūt. p̄fecti co-
quūt. z sic d̄mū d̄mestibiles efficiūt. Dia h̄
studij z laboris h̄ūani sūt. z siglis virtutibz as-
signari p̄nt. **H̄ d̄ corde puro q̄i d̄ tra bona
p̄ affectū oriūt̄. p̄ appetitū colligūt. p̄ discre-
tionē p̄terunt p̄ app̄atōez p̄ficiūt. p̄ amorē************

coquūt. z tē d̄mū habiles eē inchoāt vt fre-
quētia suauitatē cor afficiāt. **Sola at̄ p̄repla-
tōnis puritas q̄i māna d̄ celo veit atq̄ i mo-
mēto z i ictu oclī mirabiliter afficit z ineffa-
biliter inebriat aiaz fidelē. eā d̄ntat q̄ d̄i-
gna erit ita visitari ab altissimo z vti tā suauit̄
cibo. **De his refectōibz i cāti. cāti. sc̄ptū ē
Comedite aīci z bibite z inebriamini km̄i. In-
cipiētes z p̄ficiētes aīci vocāt̄ z comedere ac
bibere monēt. H̄ ē cū labore z frequēti studio
virtutes i v̄tē aīe p̄gerere. **Perfecti at̄ km̄i
noiant vt pote i sup̄latio ḡdu iā p̄stituti q̄ z
inebriari exhortāt̄ p̄replatōis vicz dulcedi-
nea sēsibz corporeis i sursū ducēs sp̄is alie-
nari. **Sic ei ebrietas mētē euertit z peitūs
sui imemorē reddit. ita p̄replatōnis ip̄t⁹
aiaz q̄ s̄bleuat ab oī sēsū corporeo rapit et
q̄i i obliuionē sui fūdīt⁹ abducit. **Tūc accē-
dit z i s̄lāmā ardore mirifico. z sopit⁹ v̄ndi-
q̄ carnaliū voluptatū illecebris extict⁹ oīm
mūdaliū cupiditatū fallacijs. remor⁹ a me-
moria corporeaz. s̄litudinū fātafz z cogi-
tatōnū p̄muniū ip̄dimētis/ tota ser̄i am-
plet⁹ vbi ad osculū sp̄si ad cuiuū xpi. ibi
gustat z vidz q̄ suauis ē dñs. q̄ magna ml-
tudo dulcedinis ei⁹ ibi req̄scit a turbie z
a pluua. ibi sedet i sp̄si v̄mbra. ibi mādu-
cat illd̄ dulcissimū dīne suauitatē māna. **Jā
q̄ audire digna erit a dño. **Uei sp̄sa mea
colūba mea. p̄cia mea. At qd̄. **Ut vincētī
dem sedere meci vt vicētī dez māna absco-
ditū. vt vincētī dez edere de ligno vite qd̄ ē
in paradiso dei mei. **Nō iā sedebis sub mēā
cū suis. nō stabis ad mēā cū filijs. s̄z sedebz
ad mēā cū p̄refamilias. vt d̄ bois dñi gau-
deas et comedas cibū illū quē ignorabas.
tu z oēs p̄res tui. dulce p̄ oī fructu frumēt⁹
vini z olei. **Talis p̄fecto aīa/ cū de pene-
tralibz sp̄si p̄cesserit plena caritate et dile-
ctōne inebriata z i se redierit puto si itroge-
tur v̄n venerit aut qd̄ audierit in secretario
dilecti sui. q̄ ex memoria abūdātie suauita-
tis illi⁹ q̄ refecta ē eructuās et snia respōde-
bit. **Introduxit me rex i cellā vinariā. ordia-
uit i me caritatē. **Et itēz s̄b illi⁹ v̄mbra q̄ d̄
siderauerā sedi z fr̄cus ē dulcē gutturi inco-
**Hec ē fr̄s mei refectio aīaz sc̄az. hec pa-
scua dñicaz ouitū. q̄ laborātibz atq̄ onera-
tis adseueniētibz dñs p̄mittit dicēs **Et ego
reficiā vos. **Ac si patēt̄ dicat ego parabo
in cōspectu v̄ro mēā. ego vobis p̄pabo res-
fectōez p̄ capacitate singloz d̄ntez. **Ego
nouī figmētū v̄m ego nouī p̄fectū v̄z ego
nouī qd̄ siglis ep̄diat. qd̄ queiat v̄niner-
tis. **Si veneritis ad me z māseritis i f̄mo/**********************************

z

y

ne meo mēsurā refectōis bonā vobis omni-
bus dabo. s; alijs refertā hoc ē simpliciter res-
pletā. p̄ficiētib; coagitatam. hoc ē cōtusi-
onibus et quibusdāz compressiōibus res-
pletam. p̄fectis sup̄fluentē vel sup̄cumu-
latam. Quapropter nolite tardare nolite
formidare. venite ad me et ego reficiā vos.

Ego sum panis vite. ego aqua sapiētie. ego splendor lucis eterne. ego vitis vera et vinus cor hoīs lenificans. ego cynamomū et balsamū aromatisans. ego sum granū or-
dei penitentibus ego granū frumenti p̄fici-
entibus ego dulcedo mellis p̄fectis. ego panis de celo veniens habens omne dele-
cramētū et omnē saporez suauitatis. Ego sum lux mūdi. lucifer diei et sol iusticie ego viola horti. ego flos campi et lilii cōuallū.

Ego sum via veritas et vita. ego suz mirra electa. nardus odorifera. oliua fructifera. Ego sum fons horticulorum puteus aquarūz viuētū et vena gratiarūz. Ego sum venia peccatorū. gratia iustoz et gloria sanctorū. Ego sum adiutor pauperū et pater orpha-
norū et iudex viduarū. Ego sum dñs seruo-
rum. pater filioz. et sponsus fidelū anima-
rum. Ego iuuabo pusillanimes. refouebo flebiles. cōsolabor flentes. Quod pierat req̄-
ram. et qd̄ abiectū fuerat reducam. et qd̄ fra-
ctum fuerat alligabo. qd̄ infirmū fuerat cō-
solidabo. et qd̄ pingue et forte custodiā. **V**e-
nite ergo ad me et ego reficiam vos. Omnis
bus omnia fio. omnes inuio dimittere vos
ieiunus nolo. venite ad me et ego reficiam
vos.

Sequit̄ tollite iugum meū sup̄ vos. **D**uob; modis possūt hec verba accipi. ex
quoz altero. diuina benignitas. ex altero
sapientia dei magnifice cōmendatur. Sa-
pientie in hoc qd̄ in tam breui clausula. ois
recte viuēdi norma est expressa. Benigni-
tas vero in hoc qd̄ suū iugum appellauit. et
hoc nos trahere monuit. **Q**uo modo be-
nignitas eius in hoc commendabilis ap-
pareat attende. Tollite inquit iugum meū
sup̄ vos. **D**eū inquit. ac si dicat. Iugū qd̄
dam imposui mihi. et ipm iugū est caritas
qua diligo vos hoc ergo iugūz meū tollite
sup̄ vos. i. diligit me quia prior dilexio vos
Vide homo si nō infinita h̄ elucescat beni-
gnitas dei. qui deus est et creator oim secu-
lorū. Iugum dilectionis non dedignatur
trahere nobiscū nec sufficere sibi iudicauit
vt esset inter nos et super nos sue presentia
maiestatis/ nisi descenderet ad nos et esset
in nobis tanq̄ vnus ex nobis. tuz p̄ p̄ntiā

suscepte humilitatis. tum per gratiam mu-
tue dilectōis. **N**unquid tante actali be-
nignitati imo (vt ita dicam) humilitati ei?
ingratus esse poteris. **V**enerare fili. **A**dāz
in saluatori tuo sacratissimā eius sublimi-
tatem. sed nō minus admirare sincerissimā
eius humilitatem. **R**euerere in illo qd̄ deus
noster est et nihilomin⁹ amplectere qd̄ caro
et frater noster est. **T**rahe iugum dilectio-
nis cū eo qd̄ nō ē aliud nisi vt p̄tēdas redama-
re eū qd̄ amauit te. **C**ontēde diligere certatū
dilige curre q̄ntū potes p̄currere tū n̄ potes
qz ab eterno dilectus. et aplius dilectus tū
adhuc min⁹ diligis. **D**ilige tū creator. et tū
redemptorem tuum. dilectorem tuū quan-
tum potes et ex quāto debes nam potes pa-
rum et debes multum. vel potius debes ex
multo. i. ex toto corde tuo. ex tota anima tua
et ex oib; virib; tuis. i. ex oī qd̄ scis et es et po-
tes. **C**erte si milies et milies tūcēs et scires
et posses q̄ntū es et scis et potes. ex hoc tota-
liter toto diligere tenereris eū. **E**t si etiā ex
toto hoc diligeres quid es tu ad deum? **R**e-
spondebo tibi inquit. **M**elior qd̄ maior sit de-
us homine. **Q**uis prior dedit illi et retribuit
etur ei? **Q**uis amplius dilexit euz vel quis
saltem eque dilexit eum. **I**pse nimirū nos
p̄cedit diligēdi inchoatōe sicut p̄cedit eter-
nitate. ip̄e nos p̄cedit diligēdi intensiōe
sicut p̄cellit maiestatis imensitate. **F**ac er-
go o hō qd̄ potes. et si q̄ntū debes nō potes
Diligit p̄hs deum pro eo qd̄ creatus ab
illo est. **G**ratias agit primo qd̄ voluerit euz
potius esse aliquid q̄ nihil. secundo qd̄ po-
tius hominem q̄ pecus. tertio qd̄ virū ma-
gis q̄ feminam. quarto qd̄ litteratum potius
q̄ ydiotaz. **V**ide tu (o christiane) si nō mul-
to amplius et excellentius gloriādam tibi
sit. **E**t enim te deus tuus creauit. ab errore
paterni delicti per baptismum te absoluit
fide sua et sacramentis te imbuuit ex multis
etia; periculis te eruit et absq̄yllis tuis me-
ritis ad sibi seruēdum te vocauit. et mul-
ta te spiritus suauitate dirauit. **Q**uid qd̄ an-
te hec oia morte sua et tali morte te redemit.
qd̄ pro te cedi. cōspui et crucifigi voluit. vin-
cuiat alapas verbera et spinas. spura et blas-
phemias pro te sustinuit. **Q**uāto puras
in hoc tibi benignitatis exhibuit q̄ntū pro-
pter hoc a te amari p̄meruit. **D** q̄ infeli-
ces q̄ infidelibus deteriores qui tantam e-
ius benignitatez vilipēderint aut obliuioni
tradiderint siue etiā p̄tempserit digni plāe
qd̄ delect̄ de libro viuētū et cū iust; n̄ scribāt

De verbis domini Venite

Ecce quod benignitate dñi. **H**u. i. benignis-
simam dignationem eius commendabilez
aspicim⁹ cū ipse nobis dicē Tollite iugū me-
um sup vos. **J**am vō qñtū in v̄bis istis
de sapia dei ammiratōnis caperes si pfūdita-
tē ipoz digne p̄spicere posses? Qui docet
oēs hoiez sciam. q̄ pdidit oēs sacra scripturaz
q̄ vētis pōd⁹ posuit. qd sine pōdere p̄ferre
potuit? **V**ideam⁹ qd sit. tollite iugū meū
sup vos. **I**ugū xpi ipō nrō vsu futū dicitur
m⁹ q̄ ipi sb̄ scē religiōis habitu p̄fessi sum⁹
p̄ ergo q̄ dicē tollite / significare voluit. q̄
libera electōe ⁊ volūtaria deuotōe iugū ipz
s̄beūdū sit. **T**ollere igit iugū xpi ē nō co-
actos s̄ spōraneos futuri ei⁹ colla sūmitte-
re. **E**t si ei sūt aliq̄ q̄s ad monasticā vitā co-
gāt infirmitas. cōpellat paupras. nō h̄ resi-
deat aio. s̄ faciāt de necessitate p̄turē mutā-
do intētiōez. ⁊ tūc ipa necessitat⁹ occasio n̄
nocebit. cū ad vitatis normā intentio dire-
cta fuerit. **D**icit itaqz. **T**ollite iugū meū
sup vos. **A**c si dicat. corā vobis q̄i posuū ē
iugū meuz. s̄ penes vos sit p̄siliū v̄m. si
vultis tollite iugū meū sup vos. si vultis p̄-
fecti eē. v̄dite oia q̄ habetis ⁊ date paup̄-
bus ⁊ seq̄mini me. **N**ouit deus fr̄es carissī-
mi qz bonū est hoī si portauerit iugū. sed d̄
tollēdo eo / p̄siliū dat. nō p̄ceptū. ne nos im-
pingere videat̄ i trāsgressiōis reatū. **S**i ei
p̄ceptū daret / opteret oēs hoiez obedire v̄l
p̄ inobediētia eternalit̄ p̄ire. **S**z qz p̄siliūz
dedit / q̄i in nrā volūtate posuit v̄z velim⁹
iugū ei⁹ tollere sup nos. **S**z h̄ idubitable
teneam⁹. vt si semel nosingo ei⁹ astrincim⁹
iā ab illa die nō liceat nob̄ de monasterio e-
gredi ⁊ collū excutere de sb̄ iugo regule. qd
an̄ q̄s tollam⁹ / tā liciteqz libere possum⁹ refu-
tare. p̄pter qd et b̄nis **B**ndictus legislator
nr̄ / for: mā datur⁹ tollēdi iugi / nō statū tollen-
tes in ipō initio voto astrinxit sb̄ iugo per-
manēdi. s̄ anū integrū p̄batōni s̄l̄ indulget
⁊ deliberatōni. vt vicz. p̄bet sc̄ipm̄ hō si pos-
sit ⁊ deliberet. an velit ferre iugū dñi. **A**c si
disciplo suo v̄bis philosophicis dicat **D**iu
deliberādū q̄ semel ē statuēdū. atsi statuer̄
irrefragabile erit. **S**z qd sibi vult q̄ iu-
gū pon⁹ q̄s chamū ⁊ frenū dñs tolli cōsulu-
it. **N**ō sine cā hoc factū eē reoz s̄ ocelli alicu-
ius grā mysterij. **E**t si tu meli⁹ aliqd in p̄m-
ptu nō habueris / ego qd mibi videat̄ expo-
nā. **N**ō igit ad equū aut mulū q̄ chamo re-
gū ⁊ frenū. sed ad bouē fieri significatōez
voluit cui sp̄aliter cōpetit applicari iugo.
De equū designat̄ ambitiosi. p̄ mulū lura-

rioli. sic sc̄ptū est **N**olite si. si. e. zc. **D**oz s̄t
cōsideratio nō mag⁹ cōuenit ordini monas-
tico q̄s equ⁹ ⁊ mul⁹ iugo siue ē holocausto
Ad bouē ergo nrā v̄taf cōsideratio. qm̄
ad ipm̄ facta videt̄ esse significatio. **V**ade
ait sapiēs o piger ad for: micā ⁊ disce sapiāz.
Poterat ⁊ hic dicere saluator. **V**ade o secu-
laris ad bouē ⁊ disce ab eo religiōsā cōuer-
satiōez. **I**n eius opatōnibz p̄p̄dere potes
abreūciatōnez cultus secularis. hūilitatē
cordis. ad p̄latos obedientiā. ad cōdiscipu-
los socialē vitā. **I**bi notabis oratōnis in-
statiā. ibi cōpassionis industriā ibi lectōis
studiū. ⁊ suffragia incessionū ⁊ his similia
Et audi quō. **D**oc aial vicz bos. iugo sb̄
mitti solet. **E**st etiā aial mūdūz elui būano
cōcessū. ⁊ dinis sacrificijs aptum. **I**taqz q̄
bos alligari se parit̄ significat q̄ iugū dñi
tollere ⁊ portare volētes. abnegare semetip-
sos sibi ⁊ sb̄ alienis imperijs i monasterio
degere debēt. **D**ō cornibz alligat̄ designat
būiles nos esse debere. **P**er cornū nāqz sup
bia exp̄mit̄ sicut sc̄ptū ē. nolite extollere in
altū cornū v̄z. i. nolite supbiā v̄z erigere
cōtra deū. **P**er cornū ergo alligari ē supbiā
nrām sub vinculo amoris xpi restringere.
Dō aut̄ in iugo cōbinat̄ boues significat o-
ptere nos charitatē fraternitatis casto ip̄ez
dere amorē. bonoz ⁊ inuicē p̄uenire. **A**firmā-
tibz alienis p̄ posse currere. **P**er hoc etiā
q̄ bos ligat̄ ruminat. admonētur claustra-
les. s̄ disciplinē legibz corp̄aliter astricti. cor-
de tū ⁊ ore incessant̄ sacre scripture mysteria
ruminare. **D**ō bos vngulā diuisā habz h̄ ē
q̄ affectus ad duo dirigi debz **U**ngula pes
bouis est sic sc̄ptū est. **P**lanta pedis ⁊ plāta
vituli. **P**er pedes aut̄ (vt notissimū est) des-
signatur affectus quasi ergo vngulā diuidit
q̄ gemio mouet̄ affectu amoris boni ⁊ odio
mali. **V**el certe vngulā diuidit qui primoz
nouit ⁊ prosperitatibz seu felicitatibus con-
gratulari ⁊ miserijs compati. qui scit iuxta
apl̄m gaudere cū gaudētibz. flere cū flētibz.
Dō bos arando glebas v̄rit notat q̄ clau-
strales dine scripture inuigilare debent my-
sterijs sibi ad deuotōnis profectū. p̄ximis
ad eruditōnis augmētū. **D**ō etiā currum
trahit̄ ap̄denūciat quāte veneratōnis sit
q̄ eccl̄iaz dei merit⁹ ⁊ p̄cibz adiunādo. p̄moz
uere p̄nt̄. **P**er currū nāqz eccl̄ia figurat̄ sic
ps̄ ait **C**urr⁹ dei decem milibus multiplex.
Currum ergo bos trahit. quando pro mis-
litante ecclesia religiosus q̄spiam fideliter
intercedit. **D**ō etiam mundū animal est et

vescilitū dēdārat imitatōe dignū eū q̄ in
 guz p̄i pie portare studuerit. Bonē q̄ppe
 comedere/ est exēplū religiosi fr̄is/ actibz no
 stris imitādo q̄i in corpore. **B**os etiā in sa/
 crificio z holocausto dñi offerri solet. Sa/
 crificiū d̄r hostia cui⁹ portio aliq̄ i altari cre
 mat. reliq̄ in vsu cedit offerētis. **H**olocau
 stū vō est q̄ tota crematur in altari. **S**ouez
 igit̄ nr̄m i sacrificio dñi offerim⁹ q̄n p̄ponē
 tes hūiliare alias nr̄as z affligere carnē tein
 n̄is. vigilijs. alijsq̄ sc̄i opis exercitijs. ac/
 cedēte m̄dato poris z aliō imperāte/ vere/
 cunde z hūiliter a p̄posito nr̄o desistimus.
Hempe qd̄ nr̄az reliquim⁹ intētiōez z volū
 tatē fr̄agim⁹ hoc in dñi sacrificiū accēdim⁹
Ex aut̄ nr̄am comoditatē et vtilitatē facim⁹.
 hoc q̄i in vsu nr̄m de sacrificio dñi reserua/
 mus. **C**ū vero ad dura z aspera nr̄ez volū
 tati. p̄sus p̄traria p̄ dei amore obedimus.
 q̄i bouē nr̄m in holocaustū dñi offerimus
 qz nos meriposa nr̄is volūtatibz occidim⁹
 z sup altare boni opis igne dñi amoris cre
 mam⁹. **U**el certe sacrificiū ē bona nr̄a opa
 tio z laudē nobis cooperās ap̄d primū. et
 meritū collocās ap̄d deū. **H**olocaustū vō
 est sincere deuotiōis affect⁹ seu pure p̄tepla
 tōnis excessus. cū mēs hūana spūsfāci fer
 uore p̄cepto vel effudit sup se vlt̄ rapit̄ extra
 ser tūc ita vehemēter ardet z exstuat vt ei di
 cere pueniat. **A**ia mea lique facta est. **U**n̄?
De igne serō. igne m̄do. **E**t si vis scire deus
 noster iste ignis est. **P**ec̄t̄ his similia vt m̄
 bi videt̄ fr̄es dilectissimi dñs innuere volu
 it cū dixit **T**ollite iugū. **S**z cur addidit
 meū? **U**n̄qz discernere voluit suū ab his q̄
 sua nō sūt. **S**iq̄dē est iugū stat⁹ hūani. iu/
 gū cordis pueri. z est iudei. seculi. dyaboli
 inferni. **I**ugū stat⁹ hūani/ est corruptio
 z mortalitas z multiformis infirmitas. q̄/
 bus om̄e hūanū gen⁹ subiacere dinoscitur
Un̄ septū est. **S**raue iugū sup filios **A**daz
Iugū cordis pueri/ ē volūtas p̄pria vel
 p̄suetudo p̄raua. q̄ rō nr̄a captiua tenet̄ z se
 pissime ducit̄ q̄ nō vult. **D**e q̄ nisi fili⁹ nos
 liberauerit nūqz vere liberi erim⁹ de cuius
 nobis p̄sona p̄mittit̄ **E**cce ego venio dirū/
 pe iugū captiuitatis vr̄e. **I**ugū iudei est
 obfuitātia legi ad litterā. **D**e q̄ ap̄ls **P**etr⁹
 dicit. **Q**uid tēptatis imponere iugū super
 ceruices discipuloz qd̄ neqz vos neqz p̄res
 vr̄i portare potuerūt? **I**ugū secl̄i ē cupi/
 ditas. **U**n̄ stultus rex legit̄ dixisse ad ppl̄m
 suū **P**ater me⁹ aggregauit iugū vestrū ego
 addā iugo vr̄o. **A**cl̄i diceret̄ **P**ater me⁹ exē

git a vobis magnū questū. ego m̄lto maio
 rē **I**ugū dyaboli ē pct̄m vel iniquitas **D**e
 q̄ illud **I**saie. **I**ugum ei oneris ei⁹ z virgā
 bumeri ei⁹ z sceptr̄ exactoris eius supasti.
Exactor noster ē dyabol⁹ q̄ pct̄i numū quē
 in paradiso nobis obtulit cū vsura exigit.
 qz ad addēdū pct̄o pct̄m sp̄ instigat. vt in fi
 ne nos ad iugū et̄ne dānatōnis trahat **T**ō
 tra qd̄ oram⁹ p̄rez nr̄m q̄ in celis ē vt gliosa
 filij sui natiuitas liberz q̄s sub pct̄i iugo ve
 tusta fuitus tenet. **D**ui⁹ itaqz exactoris iu
 gū z virgā z sceptrū apparēs in carne dei fi
 li⁹ supauit cū seductōne afflictōne dānatōne
 q̄ crucētus ille r̄p̄m⁹ nos tenebat ad nibilū
 moriēdo redēgit **I**ugū inferni ē eterna
 dānatio. q̄ fasciculi ad p̄burēdū colligabū/
 tur. vt illic p̄iūzātur in pena q̄ eq̄les extite/
 rūt icl̄pa **D**e hoc iugo p̄r accipi qd̄ dñs di
 cit p̄ **D**see. **P**ropterea impone eis iugū
 qd̄ nō auferet̄ **S**ūz z alia q̄nqz iuga boū
 curiositates vicz q̄nqz sensuū exteriorū. q̄
 iuga sibi qd̄ā in euāgelio coemerat z vt ex/
 cusat̄ habere a nuptijs/ ea se p̄batū ire di/
 cebat. **D**icēs itaqz dñs **T**ollite iugū me
 um sup vos nō ad aliq̄d p̄dictoz nos inui
 rat. s̄z ad illd̄ d̄ q̄ signat̄ dicere meū debuit.
Sz q̄ est sup vos/ hoc verbo admoneri
 nos arbitro vt donū p̄uersionis nos celit⁹
 accepisse p̄gnoscam⁹. vel vt de accepto gra
 tias iugiter agam⁹. vel certe vt nos dīna p̄
 cepta ad p̄fectū nō posse implere sentiētes.
 ad sup̄ne pietatē viscera assidue suspirem⁹.
Possim⁹ sane in p̄positis q̄tuor verbis/ p̄n
 cipales quatuor virtutes app̄batas intelli/
 gere. z quatuor ineptias siue abusiōes q̄ in
 ter cl̄ australes plerūqz repiūt̄ rep̄batas ac/
 cipe. **V**irtutes he sunt. **I**usticia fortitudo
 prudētia p̄p̄antia. **I**usticie cōpetit qd̄ dicit̄
 tollite. qz vere dignū z iustū ē vt cōsuletū ad
 q̄scas. p̄cipiētī obedias cōditōri **A**d forti
 tudinē p̄tinet qd̄ d̄r. **I**ugū. qz ip̄o noie dat̄
 intelligi te forte atqz cōstātē eē debere **P**ru
 dentie est qd̄ addit̄ meū. qz nimirū optet eē
 prudentem vt scias reprobare malum z eli
 gere bonum ac salutare iugum **T**emperā/
 tie cōgruit qd̄ subinfertur sup vos. qz tem/
 pantis animi est ad competentem modum
 cunctos affectus restringere et ordinare.
Abusiōes vero he sunt. **C**ontinuis te
 por. et indiscretus feruor. **I**ndebita occupa
 tio z nimia formido **T**orpor. cōtrarius est
 iusticie. et reprehenditur in hoc verbo tol
 lite **N**imius feruor exterminat fortitudinē
 z dānatur in hoc vbo iugū **I**ndebita occu

B

De verbis domini Venite

patio expellit prudentiā. et dāna si hoc qd dicitur
meū. Porro nimia formido aduersatū pan-
tie et expmif i h qd anectū. sup vos. **S**i
gula si placz ordine psequimur. iuxta alteri
loci pabolā ad vineā dñi sabaoth excolen-
dā. alij pmo māe. alij hora tertia qdā sexta
vel nona. nonnulli tyndecia veniūt. Hoc
pō ē q ad iugū xpī. ad fuitiū dī ad viuēdū
religiose. ad militandū sū regla vel abbate.
qdā veniūt i pueritia. qdā in adolescentia.
mktū in iuuenili seu virili etate. pleriqz et in
ultima senectute. **F**it vero nōnūqz vt is
q in pueritia ad puerionē veit/ frigescente
p modū nouitū feruoris ignicō/ vtaf i te/
pore. et q quidianis vtuū incrementū grām
sibi apd deū et hoies pparari debuerat vtu
peritū sibi magnū pqrar. Qui dū solā inno-
cētiā ppedit/ ad opa vtuū se virilit n accin-
git. Impatiēs ad ieiunia. ad vigilias som-
nolēt/ ad orādū tepidū. indeuot/ ad pfallen-
dū alijsqz xpī militibz mdo. carni dyabolo
vsqz ad sāguinē resistētibz ipse sibi in oibz re-
qz qrit tā accidit/ qz oclō/ et secreta tacita
qz sibi cogitatōe dicit. Quidnā ego luere ha-
beo. **U**t qd ita rigide districte qz viuā sic il-
li magni pctōres. raptōres. iniusti adulteri.
Cogitatōez stultissimā. qm nullus tenea-
tur fuire dō/ nisi irretit/ criminali pctō. **A**er
te scriptū ē. Diliges dñm deū tuū ex toto cor-
de tuo. et ex tota aia tua. et ex oibz viribz tuis
Ecce deū ita diligere iubet/ vt. si. nihil in te
vacare pmittas q deū nō diligas. Quō autē
tu diligis dñm deū tuū ex te toto/ qm qdem
plus posses si velles qz facis. **S**ane qm
to es innocētiōr tāto eē fuitio dī debes ar-
dētior. vt vl i scitate et iusticia qd ipō custo-
diaris. vel vt custodire scūati vber/ regnē/
ris **N**ō ppēdis qz cū alijs sibi dimidiāt dies
suos vt qlēcūqz veniā obtinēāt. tu tuos in-
tegrōs fuas. vt grāz et gliaz tibi ampliores
adqras **Q**uid si intern/ arbiter pp hoc tibi
inocētiā tuā pfuare voluit. vt pōdere pctō-
rū pguatū frēz tuū/ collaborādo et on/ et ti-
bi priēdo iuuares **N**ōne cū pp tuā desidiā
impedit hec bona dī volūtas p increpatio-
nē audire dign/ eris. **A**mē dico tibi qz pu-
blicani et meretrices pcedēt te i rēgno dī. vel
pot/ rimēdū tibi ē. ne illō tibi maledictōis
elogiū infligat. **N**ūqz ex te frēus nascet in p-
petuū. **V**erba sunt ipi/ dñi maledictōis sū
noie sic/ aiaz būanā solijsextrifecaz. obf-
natōuū plenā sū nllō iūteriois suauitat/ fru-
ctu plenā. **T**ales nimirū erāt illi dno āgeli
eccliaz qz vni p iohēz dicit scio opa tua qz no

mē hēs vt viuas et mortu/ es. atqz alij vtinā
frigid/ eēs aut calid/ si frigid/ eēs hūilior ap-
pareres et eēt de te spes. si calid/ eēs caritate
feruēs arderes i te atqz alios accēderes nūc
āt qz tepid/ es et nec frigid/ nec calid/. i. quia
nec hūilitate fulgēs nec caritate feruēs. pu-
tas te aliqd eē cū nihil sis incipiā te euome-
re d ore meo. hoc est d cetū melaudānū eij/
cere. **D**ecō pūne tepētū deā sūt. **N**ūc
psequē ē vt de nimiu feruētū aliq dicam/
Sūt pleriqz q feruore nouitio ducti vl po-
ti/ astutia atiq hostis tracti/ mox vt puerfi
fuerint/ scitatis arcē arripe festinat et oia si-
ne p silio sine ordine sine discretōne agentes
effreni studio ferunt in pceps vigilāt plūti/
ieiunāt et abstinēt. ppenfi/ pl/ orāt et laborāt
qz dmunis monasterij regula vl maiōz co-
horrent exēpla **S**i q eis de mō. si q d discre-
tōne suggesteris. deceptōnes putāt. dspici/
ūt. fugiūt velut nociua oia arbitrat/ vt ster/
cora. ad eo studiosa et odibili obstinatōe il-
ludēt sibi sequiū dyabolū. **E**t qd mag/ est
mirādū cū ad pteplāda secreta celestia oī se
se studio quōtōnis erigāt ad ābulādū paci-
fice i tra caligāt. et qz oclis ad sblimia leua-
t/ pedibz n pspiciūt. qm celo intēt/ i tra offē-
dat. **A**lli nāqz mag/ qzbi vnaimitatē fratrz
p impatiētā vitiat. p iobediētā turbāt. p
rumaciā dissipāt. et nihilomin/ isitūt inde/
fēsis oī oibz itroire i scāscōz et scissimū illō
irrupre dīne puritat/ arcanū. nec dū tū ipi
fuare curāt vitatē spūs i viculo pac/ et qm
nō recte pulsāt. fit iusto dī iudicio vt n in-
troēāt. **S**criptū qppe ē. **H**ereditas ad qz fe-
stinat i pncipio/ i sine bñdictōe carebit. de-
niqz p **J**eremiā d **D**oab dicit. **Q**z pl/ fec/ qz
potuit/ idcirco pierūt. **S**i ei vires suas me-
tirēt scitēt pfecto q paulatī lōgi/ itur **Q**uia
nō nolūt modorari qd faciūt dñicete p mos-
dicū natā corpis fit vt aut a cept/ spīt desit/
stāt aut si n dstitērit i firmitates ppetuas in-
currāt **F**iatqz oibz eoz onerosa i firmitas q
bān fuit molesta scātas. qntos bodieqz vi-
dēt cū cafe iure āiciātas cui ātea gues itule-
rāt pugnas. appetere delicata qrere suauia
q vilia et grossa/ p/ sine scruplo rāpe n po-
terāt. qntos itē vidēt/ pte idiscretos spūal/
exercitiū labores sēlibz picitatos eēt ad vlti-
mū nescisse discernere it bonū et malū q pmi-
t/ int die et die int bonū et bonū et deide oēz
die diiudicabāt **V**e eis q sic corpa sua di-
uinof brabūt fuitio/ vicio suo. vt in qz eis
cum tam misere fiant nouissimi qui vide-
bant fore primi. **T**olerabile tamen si fiant

S

nonissimi et non extranei. si infirmitas quaz sibi adduxerunt. potius quam incurerunt. poterit excusare eos a bonis que agere debuerunt. et si voluissent potuerunt. **T**ertia abusus est in debita occupatio. **D**ecim est cum proposito quod peccatis et placentis officio. implicat conscientias secularibus que ad rem non pertinent. que ad salutem conferenda. seruanda vel non valent. **A**lius addiscere studet syllogismos et fallacias. alius aggregare numeros et medidas. alius callet musice proportiones. alius phice inuestigat experimenta. alius proplexa legum canonum que discutit argumenta. **S**ic quisque in eo circa quod afficiat libere occupat. et in occupatione sua delectat et nihilominus credit se delectari in domino. quoniam quod de non fecerit ab ordine monastico. **T**aliter fallor assimilatur samaritanis de quibus scriptura refert quod vnaqueque gens cum coleret deum. dijs que suis preuenerat. **U**nusqueque etiam quod sibi delectabile et pro omnibus diligendum venerandumque eligit. hoc quasi deum sibi ipse statuit. **U**nde est illud in propheta. **U**niuersa ydola domus israel depicta erant in pariete. paries in domo israel est obstinatio mentis in religioso. que paries et trinet ydola non sculpta sed depicta. cum religiosus non omnimode diligit iniquitatem licet afficiat circa aliquam vanitatem. **S**ollicitus deum sibi et ydola que et bonis operibus insistit. et nihilominus scie alicui se clarivane intendit. **Q**uarta abusus siue lepra est incauta formido. **D**ecem consideratio negligens vite procedit. et nisi tempore discretione adhibueris ad desperationem perducit. **S**i de respectu multitudinis inimic negligenter astutias pensare suspenderis. hoc est fallere te ipsum. **S**i autem ex intuitu districtiois superne imparet timeas. hoc est cum dolore descendere ad infernum. **Q**uid ergo est? **N**imirum ut adhibito discretiois studio. de duobus contrariis que quoddam tempore facias ut inter spem et metum. inter securitatem. decipiendum et diffidentiam euiscerates ambulans. medio tutissimum eas. **N**unc singulari singulis ad aptem. **S**upra diximus quod contrarium temporis contrarius est iusticie quod licet quando stabit si diffinitionem inspererim. **D**iffinita itaque sic. **I**usticia est virtus reddens cuius quod suum est. et temporis est vicium nulli ex integro reddens quod suum est. **D**ebitores sumus freres charissimi deo. debitores primi. debitores et nobis. **D**ebemus deo gratias et laudem. primo commo gratulatores et passiores. nobis ipsis disciplinam et sollicitudinem. **D**ebemus deo totum quod possumus. pro quod ab ipso nobis fieri vellemus debemus nobis ipsis quicquid virtutis. quicquid bone fame. quicquid bone conscientie esse cognos-

uerim. **S**i autem in laude dei septem et dissoluti. in amore primi torpentes et frigidissimi in iudicio nostri negligentes fuerim. et remissi quod tam iusticie contrarium. **U**ides plane quod sic faciendo non reddimus cuius quod suum est. **D**enique quod tam iusticie contrarium que dicente domino. tollite. cum nos ipsum quod sustulimus omnimode satagimus deponere. **D**iximus item quod nimius feruor exterminat fortitudinem quod de pro parte duorum certantium dinoscere facillimum est. **P**onam autem oculos duos in certamine ingredi. unum que validis et continuis ictibus aduersarius laceat. alium que venientes ictibus dipeo sagaciter excipiat. lacefferet hostem. puidam expectatoe deludat. unum que totum simul proferat spiritum suum. alium que dispenset et reseruet in posterum. **N**one isto qui segniter a gente sed vtiliter sibi prospiciere. **I**lle dum ictus suos non modificat. fortitudinem suam exterminat et triumphus aduersario dat. **N**onne isto usque ad finem perdurante fortiter. ille succubitur turpiter et perdet iuste quod nimis feruide que rebat. quoniam finis non pugna coronat. **A**ya frater singularis que singulariter et indiscrete facis. **A**ya inquam extermina faciem tuam ut videaris hominibus ieiunans. extermina oculos tuos ut videaris plorans. extermina fortitudinem tuam in puncto temporis ut paulo post nihil potest facere possis. **D**ec est tota scitias tua. hec sapientia tua inspirata a rectore tenebrarum et caliginis qui se transfiguratur in angelum lucis. **A**udis quod dominus noians iugum. sociale (ut supra dictum est) in conuentu te hortatur ducere vitam et tamen obstinato seccaris animo odio sancta superstitioez tua. **D**eus inhabitare fac vniuersis moris in domo ut seruiat ei bnero vno. **T**u autem alterius moris que humero suis que ab vnitare recedis. **S**ed que ista progressio? **S**ufficiat hoc. **N**ec dicim quod in debita occupatio expellit prudentiam. quoniam dicitur illi. **N**on ei bene diueniunt nec in vna sede morantur scia maiestatis et scia vanitatis. non magis que duo aduersarij in vna domo. que eiz societas luci ad tenebras. **A**n quis locum templi dei cum ydolis. **A**ur que filij iudeorum in iherosolima loquuntur a zotice. que etiam in azoto positi deberent loqui iudaice. **N**ec hoc dicim quod ista scire sit malum. sed quod religiosi in his nimium occupari sit vitiosum. **D**enique ista non modo discere sed olim didicisse. **N**unc cura alia nos sollicitat. **O**ccupent in his seculares ne iocentur. ne venentur. ne fornicentur vbi autem ista desunt. illa quid faciunt. **A**um debeas in lege dei meditari die ac nocte que mente ruminas syllogismos et argu-

De verbis domini

mētavanitatis tue. Dicēte dño. mē. tu ne scio qd aliud iugū videris ducere cū seclari bus. prē tuā fortasse cū ypocritis habitur?

Dicim⁹ etiāq̄ i caura formido aduersat̄ teperātie. Illa desparōnē repmit̄ q̄z ista sug gerit. Illa cor lenificat qd̄ ista turbat. Si te pctōrē cōsideras ait Bre. optet vt a te do minū nō repellas. Repellis aut̄ si de boni tate eius ppter tuā maliciā despas. si de im pfecto tuo in pte formidas. Si opa no stra sufficerēt nob. dīne mic̄ q̄s locus esset p̄opterea q̄ dat̄ gr̄vt nō gliet̄ ois caro co rā illo. cū se videt p solā obtinere gr̄z qd̄ n̄ pōt p virtutē suā. Si vilitatē tuā cōsideras magis in sta. cōfide. sp̄ra. clama r̄ dep̄care altissimū et dabit tibi petitiōnes cordis tui. **A**ū audis dicentē dñm sup̄vos respira ad gr̄m. gr̄tus esto gr̄e. et de viribz tuis noli p̄sumere. **E**cce de iugo dñi q̄ potuim⁹ di ximus. mlt̄a qd̄ ē. s̄z n̄ oia fortassis q̄ debui mus. **S**ed qz ad alia seq̄ntia p̄peram⁹. ista ad p̄ns sufficere credim⁹. **V**ez qz bt̄is Be nedictus. iugū dñi / scolā dñi fuit̄ noiat. qd̄ i ha c schola agēdū. qd̄ ve discēdū / sit vi gilāter audiam⁹. **S**eq̄. **E**t discite a me qz mitis sū r̄ hūilis corde. **P**t̄z p̄fecto qz ma gister noster ip̄e ē xp̄s q̄ nos a se discere mo nuit. sc̄us r̄ ip̄e nobis exēplū bonoz opoz. **V**os vocatis me in q̄t magister r̄ dñe. r̄ bñ dicis. **S**ū et̄i. **I**n hoc in q̄t agnoscer̄ oēs qz mei discipuli estis. si sic ego sū. mitis et hūilis corde fueris. **D**ea actio vr̄ā ē lectō me vr̄ā est disciplina. discite q̄ a me qz mitis sū r̄ hūilis corde. **M**lt̄a fr̄es dilectissimi ex hortatō cū m̄gr̄ exhibz b̄ i fact̄ qd̄ docet ver bis. r̄ discipulos p̄cedit vr̄a q̄svult p̄fectos esse r̄ eruditos corde in sapia. **D**iligēd⁹ plane r̄ oī sagacitate imitandus. p̄fertim cū nil exhibeat. nil doceat aliud q̄z māsuētudī nē r̄ hūilitatē cordis. **A**ppar̄z ergo q̄z ama bilis fuit̄ dñs **J**hs. v̄pote mitis et hūilis corde. **S**ic ei ois iracūdus r̄ arrogās / odi osus. ita eregione ois māsuētus et hūilis / gr̄tiosus. **M**āsuētudo aut̄ hoibz. hūilitas deo amabilē solz reddere hoiez. **A**mabūis ergo erat dñs **J**hs et mlt̄ū amabilis tā ama bilis i māsuētudine r̄ hūilitate sua. q̄z ma gnus et laudabilis i maiestate dīna. **D**icit itaq̄ semitē r̄ hūilē corde. **N**ā qz mitis r̄ hūilis esset dictis et factis nō op⁹ habebat hoc p̄medare discipulis suis. **I**pi em̄ vide rūt r̄ audierūt r̄ p̄spererūt. oculis suis r̄ ma nibz tractauerūt viderūt r̄ anūciauerūt no bis. **Q**ue aut̄ videret audire nō poterāt ne

cesse habuit vel potius ip̄i necesse habueſt r̄ ip̄e annūciaret eis. qz argumentū cordis verba sūt. **E**ū igit̄ virt⁹ habeat tres dif ferētiās / duas fecit exemplo. tertiā verbo. **D**ixit se r̄ hūilē demonstravit in dictis quā do horredis blasphemis lacessitus r̄ quin quies habere demoniū dictus. ad doctrinā sp̄ q̄z ad p̄tū meliā se potius erexit. **D**ixit et hūilē se demonstravit in fact̄. qm̄ sic ovis ad occasionē ductus r̄ q̄i agnus corā tonden te se ommutuit. se ligādū flagellandū expo suit. q̄ solo nutu potuit necuisse malignos. **E**ū igit̄ nullus sciret qd̄ esset in ei⁹ interiori hoie nisi sp̄s eius q̄ in ip̄o erat. bonū qd̄ tu corde habuit. verbo discipulis p̄posuit r̄ hoc eos discere atq̄ imitari p̄cepit. **E**st at̄ r̄ aliud hic cōsiderādū. **V**irtus qd̄ ē alia cō sistit in actu. alia in affectu. **V**irtus i actu virt⁹ est. virtus in affectu virt⁹ virtus est. **V**irtus q̄stalibet p̄ferat̄ i actu. aut pua est aut ulla / nisi etiāz de cordis emittatur affectu. **S**i em̄ bonū facis sine cordis affe ctu. bestialiter facis r̄ virt⁹ pua est. **S**i bo nū cōtra cordis affectū fraudulēter facis. r̄ virtus nulla est. magis virtū reputat̄. **D**ic ps ait **E**ructavit cor meū sb̄ū bonū. **V**er bū sane bonū nō esset / nisi ex bono cordis affectu p̄dret. **H**inc ē etiā illud qd̄ ad cō mendatōnē sponse in canticis cant̄. dicat̄. **E**missiōes tue paradisi maloz punicoz. **M**ala punica foris rubicūda sūt intrinse cus granis repleta. **B**one igit̄ actiōnes de bono corde emisse r̄ egressē. recte / paradiso maloz punicoz p̄panē. qz r̄ hoibz foris ru tilant p̄ pietatis exhibitionē. r̄ deo se in copulant / p̄ charitatis affectionēz. **U**t q̄ se dominus nobis p̄beret exemplū nō solū boni operis sed etiā munde affectionis. di scite inquit a me quia mitis sū r̄ hūilis cor de. qz nimirū nullius momenti apud deū est exhibitio bone actiōnis quāz nō cōmen dat emissio pie affectionis. **S**ane notan duzqz duas in sinuavit virtutes. māsuētudī nem r̄ humilitatē. qz in his summa cōsistat p̄fectionis. **S**unt et̄em duo / q̄bus semper impugnātibz ab statu p̄fectionis evertimur p̄spa vicz r̄ aduersa. **V**erba igit̄ dñica sic d̄ bem⁹ attēdere qd̄ duo doceamur opponere. māsuētudīnē aduersis. p̄spis hūilitatem. **S**i q̄ enob cū. p̄spis advoitū successibz pol lēt r̄ bonis tp̄alibz r̄ ai trāq̄llitatibz gaudēt tūc se i gr̄z actōibz exērt atq̄ dī circa se be niuolentiā debita cū reuerentia suscipiunt cum aut̄ iniurijs incōmodis tāgūt / mox in

murmuratōne atq; i impatiētiā seu i medi-
tātōes vltōnis p̄siliunt. **Di** nimirū hūiles
in p̄speris s; nō sūt māsueti z mites in ad-
uersis. **Atq;** s; cōstantiā in tribulatōnib;
tenēt; s; p̄spiratis tpe de successu int̄ supbi
unt; hi v̄tutuz alterā seruātes, alterā negli-
gūt. **Debem;** at z māsuetudinē humilitati
z humilitatē māsuetudini iungere, et hinc
aduersa sufferēdo, illinc p̄spera non curan-
do/ elicere, ne cū ex vna pte decori apparu-
erim; ex altera deturpati displiceamus.

3 **S**terb ad memoriā veniūt octo illa
p̄ncipalia vitia, q̄z p̄ntiā scire oim est, na-
turā discernere paucoz, oīa q̄ vt nob vi-
det ex v̄bis p̄missis nō mediocrit̄ omuni-
mur. **Octo** q̄ppe p̄ncipalia vitia eē sc̄i dif-
finierit sumētes auctoritatē ex testm̄toyl re-
stimonio legis, in q̄ nūcrātur septē gētes q̄
rū olim p̄p̄s dei terras possedit. **Septuz**
nanq; est, **Ac** introducā vos ad loca cana-
nei et etheiamorei z p̄heresei cuiē z iebu-
sei z gergesei. **Quib;** septē dum egyptioz
gens addit; p̄culdubio octo gētes descri-
būtur, p̄ q̄s vt dictū ē, octo p̄ncipalia vitia
designant; sic ex eaz interpretatōnib; etiā in-
telligi pōt. **Egypti** eteni interpretat tene-
bre z designat gulaz, qz gulositas obtene-
brat z obscurat intellectū. **Iuxta** illō puer
biū qd̄ de greco trāstulit; **Diero**, in latinū,
Pignis v̄eter n̄ gignit sensū tenuē. **Ca-**
nane exp̄mit luxuriā qd̄ z ḡrgia interpreta-
tōne demonstrat. **Interprat** em̄ mor; eoz
q̄z nisi gētiliū; **Cetera** nempe eoz n̄
mēbra, ad nutū volūtatis n̄ e mouēt z stāt
illavero mēbra in motu suo nec voluntati
n̄ e obediūt, nec s̄bi acēt pr̄ati nec rōnē se-
quūt. **De cui;** mor; rep̄siōe in laudē fort;
mulieris d̄r, **Et cigulū** tradidit cananeo,
Cigulū q̄ppe tradere cananeo/ ē mor; lu-
rurie z n̄ ē legib; restrigere. **Hinc** de io-
hāne d̄r, zona pellicea circa lūbos ei; zona
nimirū circa lūbos pōit, q̄ lasciuēns car-
nis impetus strigit. **Debe;** vanā gliaz
significat, q̄ ex eo qz i opib; suis sp̄ displice-
re formidat et n̄ solū alijs stupori eē sol; s;
ip̄a qz dese ip̄a amirāt z stupet recte formi-
dis vel stupens interpretat. **Amore;** qd̄
sonat amaricās siue amaritudo significat
supbiā, cui; qz p̄p̄riū ē tāte sp̄ obstinatōis
esse/ vt nullius sensui vel volūtati cedere,
nullius dignetur verecundie parcere, ama-
ritudinis semp̄ et indignationis ipsa sibi
causa efficitur. **P̄herese;** d̄r fructificatō

p̄ qd̄ designat auaricia q̄ fructum factū
carnis nō sp̄s, studiosi; insultēs opib; euz
mūdo p̄turis/ q̄s opib; deoplacituris, vt
scz impleāt horrea saturitate, z vino torcu-
laria redūdent, nō vt corda mūdēt z v̄tu-
tū receptacula fiāt. **Vel** d̄r fructificatio q̄
fruct; fuscato, qz fructū boni opis obfuscet
z inquinet. **Eueus** interpretatū sonat fer-
rū siue pessimū, p̄ qd̄ pessimū z verferreū
viciū denotat inuidia, q̄ duriciā cordis in-
ducit, et sūme malicie nutritē. **Iebuse;** cō-
cultatōez sonat z accidiā animi signat q̄ s;
uictū a se tanq; plastes z calcās humū/ ani-
mū elidit et z calcat vt sternat eū demonū
pedib; z calcādū tanq; lutū plateaz. **Ger-
ge;** innuit irā eo qz colonū eiciens inter-
prat, qz hoc h̄z p̄ ceteris vitijs p̄p̄riū/ qz ip̄a
colonū z scie sue a possessiōe cordis eicit,
atq; duras tūc cogitatōnū obices ponit, et
sic impedit eiectū ne possit cernere v̄ez qd̄
in intimis manet absconditū. **Doru;** aut
octo vitioz duo sunt carnalia, reliqua sex
sp̄ualia. **Illa** carnalia qz in corp̄is mēbris
eoz op̄atō z s̄sistit. **Ista** vocāt sp̄ualia siue
corp̄alia, qz in corde acitantur. **Ut** ḡ d̄ns
nos ad exterminatōez vitioz suis verbis
instrueret/ duas tūc v̄tutes p̄posuit māsue-
tudinez z hūilitatē. **Que** vero vitia his vir-
tutib; p̄teratur/ innuisse vidēt cū apposuit
corde. **Per** hoc ei significare voluit duas
has virtutes, sex sp̄ualibus seu cordalibus
vitijs opponi debere. **Sed** illa duo car-
nalia nūq; intacta relinqt; **Binime** nā
ad eoz extincōnē p̄tinet qd̄ p̄misit, **Tolli**
te iugū meū sup vos. **Neq;** em̄ tam insipi-
ens quis iuguz christi suscipit/ qui non in
ip̄o susceptionis initio se sciat gule et ven-
tri deinceps non seruiturum. **Rempe** hec
sūt dura illa z aspa per que itur ad deū que
beatus **Benedictus** iugū suscepturis/ dili-
gentius iubet p̄dicari. **Durū** est siquidem
ciboz oblectamēta assueta relinqre. **Aspe-**
rū qz est libidinis blandimēta illicita/ non
licere. **Sub** quo gemino malo/ omnes
eramus cum gentes essemus, i. cū gentilitē
viueremus. **At** postq̄ gentilitatē exuim;
postq̄ abiectis tenebris lux in d̄no esse ce-
pimus, postq̄ duobus carnalibus vitijs
fuiere iā nec volum; diuinit; inspirati, nec
valem; ip̄a ordinis obfuātia impediri dei
bemus mansuetudinē et hūilitatē cordis/
vigilāter tenere quo sex illis vitijs spiritus
alib; valeam; resistere. **Deb;** ergo harū

De verbis domini

virtutū vtraq; trifor̄mis esse. qz trib; vtraq;
q; virtū opponenda est. **O**pponit̄ aut̄ hu/
militas. supbie. vane glie. z auaricie. **D**ā/
suetudo. inuidie. accidie. ire. **S**it quoq;
hūilitas. dep̄ssa in se reflexa ad se reclusa in
tra se. **D**ep̄ssa sit in se. ne de se alta sapiat.
reflexa sit ad se ne hūanū fauorē querat. re/
clusa sit intra se ne res perituras vagabūda
ambiat. **S**it quoq; mansuetudo carita/
tiua. sit iocunda sit tranquilla. **C**aritatiua
sit vt p̄ alicna felicitate nō teneat liuorem.
Jocūda sit vt de pp̄ria aduersitate nō habe
at dolorē. **T**ranquilla sit vt i nullo casu exer/
ceat rancorē siue furores. **S**ic sub iugo
dñico positus frater et in prelio dñi consti/
tutus virtute mansuetudinis et humilita/
tis circūfultus vndiq; vniuersa p̄ualebit
tela nequissimi ignita extinguere. munit̄
abintus p̄tra supbiam. de foris p̄tra vanā
gloriā. sursum p̄tra gulā. deorsū p̄tra luxuriā
a dextris p̄tra auariciā. a sinistris p̄tra acci/
diā. ab anteriori p̄tra irā. a posteriori p̄
inuidiā. **A**li in nauigio subiectus per
hoc mare magnū z spaciosū octo illa notis
sima maris picula prouidus nauta z stre/
nu? euitabit. **D**ico aut̄ carybdiz gule z sire/
nas luxurie scillaz supbie z sirtes vane glo/
rie piratas auaricie et beluas inuidie ven/
tos accidie pcellas ire. **J**am vero subla/
to iugo saluatoris z apprehēsa disciplina
mansuetudinis et hūilitatis. qd mercedis
veritas pmittat celestib; discipulis audia/
mus. **S**equit̄ **E**t inuenietis requiē ani/
mabus vestris. **S**emina est aiaz requies.
Una in p̄nti. alia in futuro. **I**ta habz me/
ritum. illa premiū. **P**er primā habet scōa.
i. per meritum premiū. sicut scriptum est.
Erit sabbatū ex sabbato. hoc est p̄ requie/
pectoris dabit̄ requies eternitatis. **E**t ista
quidē que in p̄senti est / requies aīoz dici
posset. illa vero que in futuro erit requies
animaz. **T**amē z de vtraq; simul z de vtra/
libet singillatim / possunt accipi verba do/
minica. **P**rima igit̄ req̄es mltis i sacra/
pagina noibus appellat̄. **D**icit̄ em̄ bona
p̄scientia. bona voluntas. p̄ p̄pectoris. trā/
quillitas cordis. puritas mentis. refrigeri/
um anime. cōsolatio spūs. **D**e qua quia
sub noie refectōnis supra satis ad modūz
disputauimus / ea nunc tacita de scōa ali/
quid dicendū videt̄. **S**z qz ip̄a finē p̄ntis
vite sequit̄ qd de ea dicere intēdimus / in fi/
nem p̄ntis p̄monis differamus. **S**equi

tur **J**ugū ei meū suauē est z onus meū leuē
Supra tm̄ de iugo dñi est de onere vero
nlla fuit mētio. **J**ugū q̄dez dñi fuitur / ei?
est assumptio. onus vero eius qd aliud esse
p̄t / q̄ hoc qd discere sub iugo p̄cipimur scz
vt simus mites z hūiles corde. **E**st ergo iu/
gū monasticus ordo. onus aut̄ pietas mē/
tis z corporalis exercitatio. **D**icat ergo dñs
Jugū em̄ meū suauē est z onus meū leuē.
Sed qd dicit̄ bone mgr̄: **A**unqd̄ igno/
ras scriptū eē. multe tribulatōnes iustozuz
Non meministi dictū a te. **E**cce ego mitto
vos sicut oues in medio lupoz. **E**t itē **I**n
mūdo p̄ssurā habebitis. **N**ō p̄uidisti dicē/
dum. **P**er multas tribulatōnes optet vos
intrare in regnūz celoz. **E**t illud. **O**mnes
q̄ volūt̄ pie viuere in xpo p̄secutōez patien/
tur. **Q**uō ergo iugū tuū suauē z onus tuū
um leuē: **D**āna z p̄scriptiōes p̄peti. iniuri/
as z ptumelias nō vlisci. duos in corpe
ictus sustinere. aiaz ponere. nunqd̄ hoc su/
auē est z leuē: **E**st vtiq; sz a p̄lis z martiris
bus. **C**orp̄ castigare ieiunijs. aiaz affli/
cere lacrimis z orōnib;. vol. aratē pp̄riā odi/
re. solitudinē amare. nunqd̄ hoc suauē est
z leuē: **E**st vtiq;. **S**z veris xpi cōfessorib;
z virginib;. **Q**uō inquis: **D**ic primū vi/
dete fr̄es mei qz dñs discipulis loq̄batur.
Si locut̄ fuisz turbe illa verbū respuisz
qz viz verbi nō intellexis. **A**t discipuli au/
dierūt z fceperūt. qz qd dicebat / verū eē co/
gnouerūt. **A**udiam? ḡ z nos qd d̄r. z quō
vez sit qd d̄r intelligam?. **H**ec ei q̄stio duo/
b; mōis soluit̄. **P**rio qdē qz aie vere de/
uz diligētī / z iusticiā eius fideliter esuriētī/
etiā amara dulcia videt̄ z aspa suauia. **N**o/
uim? hoc p̄ sciaz. sz vtiā sciam? z p̄ experien/
tiā. **A**ccede ḡ hō z exp̄ire q̄ suauis ē dñs. z
q̄ leuē sit on? ei?. **N**emo ei scit / q̄ necdū gu/
stauit. **S**i ita nō sentis / ip̄e tibi testis es qz
nōdū gustasti. **A**d hoc infinita religiosoz
mltītudo vez eē testat̄. **A**lio mō soluit̄ hec
questio si dicam? qz iugi dñici susceptio et
oneris ei? portatō / ḡuis qdē videat̄ z aspa
sz i cōpatōe sclariū molestiaz valde suauis
z leuis sit. **R**espice (vt exēplis vtamur) fu/
res z latrones. p̄dones z adulteros. quan/
tos labores. quātas vigiliās. quātas cu/
ras expēdant vt excogitatas neq̄tias ad ef/
fectū p̄ducā. **R**espicite z eos q̄ z honestioza
qdāmodō videt̄ exercere negotia. diuersos
dico mercatores mari terra qz mercimōia
sua circūferētes. quāta in cōmoda sustineāt

subeant pericula. vt ad modica stipendia periturasq; diuitias quib; ptingant. Respicite deinde et suos militib; milites principib; etiã ad illicita queq; seruietes et in eũ do. in curredo. in stando. die noctuq; laborantes. Respicite et diuerso dei mistros i ce nobis sedetes. modicu qdẽ laborantes et plurimu paufantes. insup et p regetioe sua qsi p labore maximo req̄ez eterna expectantes. Nonc illi multo difficiliore via descendent ad inferna. q̄ isti ascẽdãt ad regna supna. **Jugũ** g dñi suauẽ est et onus eius leue. **P**oterat ergo dñs hẽ dicisse. **Jugũ** meuz comodũ est et onus meũ salubre. **A**t si dixisset verũ utiq; dixisset. **B**ulci eni in seculo/seculi voluptatib; dediti/dũ illecebrofis cõdimentis vtũtur. dũ lautiorib; epulis indulgent. dũ vino se intẽpanter ingurgitãt/ aut morte sibi celerius attrahũt. aut molestissimas egritudines incurrũt. et dũ iuguz dñi qsi aspez phorrescũt. ipi p iugũ seculi sub q̄ deliciañt sibi q̄rũt. vñ a iugodñi sepelõgenf. **A**t cõtra claustrales dũ cur se nõ implicãt. dũ tranquillitate corpis et animi fruuant. dũ carnis terũt supbiã. potus cibiq; p̄citate. dũ modicu qd laborant p eterna requie et infirmitates multas p̄ter intentionez deuitant. et vitã etiã nolẽtes prelãt. **P**oterat itẽ dixisse saluator. **Jugũ** eni meum honorificũ est et onus meũ venerabile. **S**epe etenim videm; plus honoris et venerationis apud potẽtes seculi hẽre paupes monachos q̄ diuites supbos. **O**ia tñ hec p̄p bẽdixit de; intelligit cũ dicit **Jugũ** eni meum suauẽ est et. **E**st vñ tñ i q̄ valde durũ iugũ eius videt. et onus ei; onerosũ. molestia vic; impugnatũ vicioz. **E**niũero puritatis et castitatis amator. nihil durũ. nihil grauius occurrit turpiũ infestatione cogitationũ. **S**ed nõ est tibi in hmõĩ despesrandũ. in talib; eni repret te de; si vere diligas eũ vt fili;. si nõ deseras eũ in tpe malo et nota fiant q̄ sunt in corde tuo. **N**oli tãtũ abire in cõsilio impioz. noli cõsentire suggestionib; demonũ. resiste et certa viri. ipse tribuit victoriã certanti q̄ coronã retribuet vincẽti. **S**up hmõĩ tñ cõturbari infirmo; rũ est q̄ nõ cõsiderant q̄sta vtilitas temptatione generet seu q̄sta cõsolatio temptatio; nẽ subsequitur. **U**t autã qbusdã cõsideratũ est. sec nobis vtilitates generat temptatio. **P**rima vt reminiscamur mltimode nostre fragilitatis. scõda vt agnoscam; q̄s necess

farium nobis sit diuinum auxiliũ. tertia vt appareat si vere deũ diligam; p̄pter quez talia supare cõrendim;. quarta vt occasione hui; tentatiois etiã alia vicia corrigamus de quib; añ nõ multũ curabam;. quinta vt mõ sit nob; p pena et q̄si p satisfactioe. qdõ olim fuit in turpi delectatioe. sexta ne de donis gfe q̄ accepim;/ supbiamus. qdõ forsitã accideret si sp sine tẽptatioe viuerem;. **P**lane temptatioem aut maior aut salte eqlis cõsolatio seq̄ solet. **Q**dõ aliqũ eqlis cõsolatio sequat. indicat ps. q̄ ait. **S**cõm multitudinẽ dolor meoz in corde meo cõsolationes tue letificauerũt aiã meã. **Q**dõ aliqũ maior cõsolatio tẽptatioem sequat/ testimoniũ bẽm; et scriptura dicẽte. et reddidit dñs oia q̄ fuerũt **J**ob duplicia. **Q**ui ei pculso cũcta q̄ abstulerat/duplicata reddidit. ap̄te innotuit q̄ nonnunq; tẽptatos vberi; cõsolef q̄ pculserit. **H**inc e; q̄ qdẽ pfectiores discretionẽ mgrã dolẽt si vel ad modicu sine q̄stulacũq; tẽptatioe sint vic; ne cũ diutius in tranquillitate militãt. ex ipa trãq̄llitate req̄e securius torpescãt. **M**agna q̄ppe nobiscũ dispẽsatioe pietat; agitur/vt aduersis lacessamur. qz dũ ex vicio a liq; pulsamur/cõtra illud iuuãte dño fortĩ accingimur. **H**inc est vtputo q̄ cuilib; aie duo angeli deputati sunt ad custodiãz bonũ et malũ. **E**t de bono qdẽ pspiciũ est q̄ ad custodiã dat; sit. **B**onũ nẽpe angelus a morẽ virtutis. malus vñ ipet; vicũ tẽptantis. **D**e vicio aut; satis pbatur q̄ ad custodiã nob; deputeretur. qz dũ eius aduersitate fatigamur. ipa fatigatioe p̄moti/melius in bono custodimur. **A**ũciã tps est vt resuam; qdõ supra reliq̄m;. qdõq; in finez sermonis dicẽdũ distulim; vic; de scõda req̄e aiãz. **S**i inq̄t dñs ad me veneritis et iugũ meũ tuleritis inueoietis req̄em aiãz vris. **Q**ue est ista req̄es? **O**culus nõ vidit eaz nec auris audiuit sed nec in cor hois ascendit. **Q**uid g de ea dicere possum; qñ qdem null; hoim eã vidit. s; nec videre p̄t nisi qdõ vnigenit; dei fili; qui e; in sinu patris ipse de ea nob; modicu quid enarrauit. **I**nspiciamus tñ eã q̄stũ ipo donãte possum;. dica; mus de ea qdõ ipo docẽte valeam; et memoriã abudãne suauitatis ei; qualitercũq; eructemus. **R**equies illa est decor et immortalitas corpõz. honor et impassibilitas aiãz. fulgor vultũ incõpabilis. diuinissima incanditas summe et eterne tranquillitatis. **Q**Q

A

D

De verbis domini

par illa que recuperat omnem sensum. gaudiū magnū. magnū valde et sempiternum.

Requies illa est laboris et doloris ois absentia. cure et anxietatis nulla incidētia. nulla molestia. nulla angustia. nulla cōfusio. nulla formido. vbi absterget deus oēs lacrimas ab oculis scōrum. vbi p̄sus aberit omne malū.

Requies illa est perpetua in sanitate firmitas icōcussa in animi libertate suauitas. suauissima et sup̄dulcissima in visioe creatoris delectatio. scia et sincera in scōrum societate dulcedo.

Requies in q̄ illa est indui vestimentis gl̄e. cū gl̄a et tristitia tripudiare in cōspectu diuine potētie. gl̄a et hōre coronari et radijs excellētissime claritatis penniter illustrari.

Requies illa est indefessus et irreuerberatus intuitus in illud diuine lucis archanū de sup̄na potētia sapia bonitate magnificētissima admiratio. atq̄ inter āplexus dei ois potētis indeficiēs cōmoratio. et pie eius p̄ntie sempiternaliter iugis fruitio. pennis extoro corde et tora aia atq̄ ex oibz viribz viriū medullis exultatio.

Requies illa est incircūuelata fulgide eternitatis inspectio. inextinguibilis erga ipam venā charitatis et iustitiae affectio. serenissima ad p̄rem luminū accessio. et incomphēnsibilis celestium gaudiorū p̄cipatio.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

Requies in q̄ illa est accūbere in cōiunio regis eterni. bibere et iebuari a multitudine dulcedinis dñi. accēdiz inflāmarī calere et sup̄feruere in ardoribz sempiternis. ire et intrare ac penetrare vsq̄ ad intia dei. bñi vehemētia amoris haurire dulcoris fontis viter sapiētelle cū deo sine fine. Amē.

et expedit secedere et vincere in bono malū ne obnitendo frustra ego ruine magne cū amicis inuoluatur. Hoc docere p̄nt ea q̄ nouiter cōtingerūt. xpi sicut pauli exēpla atq̄ dicitur cum ēta id suadet. nā h̄ casu pastor ē fugere nō fugere est.

Logor iportunissimis. imo nimis quibus obniti vel peccare. melius aut est incidere dei manus quā hominum cum p̄nt declinari. ne amās piculū peat in illo.

Logor ad liberatiōem aliorū vel p̄ cōsuetudie t̄pis/ignaros scia et p̄nciosos moribz/ p̄o mouere et quāq̄ sufficiētioribz p̄ponere. cui t̄n dicat sapiēs. Noli velle fieri iudex nisi p̄tute valeas irripe iniquitates.

Logor imp̄ortunissimis hoibz diuersorū morū a meis/ r̄ndere. et obseq̄. eis cōiungi familiaritate aut inciuilis iudicabor et ero p̄rimo piculo. q̄ gaudere oportet cū gaudētibz.

Logor asidue rumores audire q̄ illic cōtinue p̄stres p̄nt. q̄b̄ aie d̄es ois eripit. et in multiloquiis h̄mōi/ p̄ctm nō deesse/ ac sp̄ualiter p̄gr̄gata p̄ hec dilabi statim/ cognitū ē.

Logor laborare p̄ curiosis f̄monibz q̄b̄ absq̄ edificatiōis fructu/ maxima t̄pis p̄s absumit. et mihi cōuenit illud. stulto labore p̄sumeris.

Logor rursus curie fluctibz est si sp̄ imergi v̄l in ḡtus iudicabor. a q̄b̄ vt emigrare/ sola hec fuit occasio cācellariā postulandi. et cōsulit h̄ deus. aliter t̄n q̄ sp̄abā. cur nō igit̄ habito sine cessat motus.

Logor inter hec et filia/ missas et orōes omittere v̄l irrecollectus dicere. In q̄b̄ t̄n fructus ē vberior si bñ fiāt/ q̄ in ḡduū tali q̄li distributiōne vbi q̄ p̄ v̄tinā nō sepe p̄nciosus/ v̄tis nā mores/ sit eccie fructus/ intima cernētibz linquo. vbi locū h̄z illud apli. nemini cito manus imposueris neq̄ cōicaueris peccatis alienis.

Logor et in t̄pali vita q̄si mēdicare/ et despectus viuere. cū mediocritas aurea nō amara paup̄tas/ sit turissima/ f̄m exīgētiā stat. cū alibi abūdāter h̄eas. et menagiū iā p̄uiderim. q̄d̄ cuius detrimēto magno oportet relinquēdo dissipare/ et cū gr̄amaticulis et pueris viuere.

Logor p̄ viuēdo decanātū tenere. vbi p̄ficere verb̄ et exēplisum astrictus. et t̄n si nō resideā in cācellaria. sciūt oēs/ est iuramentū q̄le murmur quale detrimētū. et q̄liter iure vocabor monstruz biceps. ambitiois insup̄ imo deierationis exēplū putabor.

Logor liti p̄ adiuncto bñficio/ vel cedere cū irrisioe et dāno/ vel cū fortissimo et insupabili hoste in eternū dimicare. Quod a moribz meis abboiret maxie

Sequuntur cause

propter quos cācellariā dimittere volebat. Ista est pars angustiarum et calamitatum in officio cācellarie p̄ficiēti. q̄rū cōsideratiōe et sanctissimorū deū timentiū p̄silij/ cedere simpliciter et gratis/ f̄tus institui.

Logor enim plibz dñis magnis valde q̄ aduersissimi sunt cōplacere vel obseq̄. noia nō ex plico illa sciētibz. Puto videtur insania/ h̄ac p̄plexitatem cū fas esset nō fugere/ si q̄dē indignatio p̄ncipis mors. et nemo p̄or duobz dñis f̄uire.

Logor amicis fauere q̄ t̄n eruerē me nō sufficit. nec mea factiosus et fortissimis hominibz q̄ oia calūniant q̄ ago. imo et verba mea tota aduersū me execrant. **H**ec idcirco p̄secutio pl̄ p̄sonalis ē q̄ altera. q̄ casu licet

et insonat illud auribus meis. cur non magis iniuriā patimini. **C**ogor ad p̄bēdā nō uiter anhelare. me q̄q̄ z amicos meos huic noue cure subijcere. vbi q̄nta spes p̄uisionis sit. mores hodierni docere facilliter p̄nt et p̄fecto hoc q̄rere nō obligor. nec ex altera p̄te iprouisus stipēdijs p̄p̄ijs laborare neq̄ hūc deserere locū. vbi absq̄ onere saltez piculoso. vacare mihi met possū. z bec oia q̄ p̄mittunt z sequuntur scādala declinare. **Q**uod si scādala post hāc resignatiōem (vt amici minant) cōtingāt. p̄fecto z veniet ea. dē vel maiora. si nō diuisio ylla. **D**alo in alio sub alio z p̄ alio. q̄s in me z sub me fieri. et notef illud salustij. **F**rustra niti z fatigādo nō nisi odiū q̄rere. extreme demētie est. **C**ogor multitudinē inseq̄ ad agēdum qd̄ nō placet aut licet. vel vt host̄ ac suspectus ambitioe h̄ri. nec h̄c dissimulare aut fugere seu tacere suff. cit. nisi patēter clama uero. cū t̄m scriptū sit. nō inseq̄ris multitudine ad faciēdū malū. **C**ogor p̄niciosa dogmata q̄lia iā seminata sunt ab aliq̄b. vel tacere cōtra cōsciam. vel cū sūmo mei. imo veritatis piculo. illa p̄ reuocatiōes corrigere z nō potius cōfirmare fauētes dicētibz miserint. vbi aut malicia p̄ualet. habitādū nō esse suadet plato. et illic **Ezech.** z **Dier.** de gemēdo valet cōsiliū. **C**ogor liguas oēs maliuolas. tāq̄ signū ad sagittā. p̄p̄erit q̄ t̄m intolerabiliter z irrōnabiliter seuiunt et penetrāt. sciūt exp̄ri. q̄stū deniq̄ nō i verbis solū sed in vita. p̄pter coherētiā q̄ndam h̄c innoiatā. sit discrimē agnoscant. **Q**uo pacto deniq̄ redimendū tps sit vident. qz dies mali sunt imo supra modū piculosissimi z seditionū semibz v. adiq̄ repleti. **A**rsyon occupata sit in laqueū ipi hierlm. se lic̄ porro et tali naufragio non sine b̄nficio si vel nudus enatauerit. **E**x aduerso p̄ p̄sentia mea nihil allegari boni p̄t nisi spes quedā alijs p̄ficiēdi. quā fingūt qd̄ā. vrinā nō ceco iudicio rapti de exiguitate mea. q̄ q̄ ad hoc inutilis sit sentio. z dudū exp̄ior. scitū vere est illud plus alijs de te. **C**osideretur h̄c acri iudicio taz ex p̄teritis q̄s ex circūstātia rerū. si plus obest ille q̄ cū suis p̄sonaliter q̄rit p̄seq̄. z cū eo iusticia piclita tur quaz iuuat. z vbi locū h̄z si vos p̄secuti fuerint zc. **C**osideret q̄s pua sit p̄ficiēdi spes apud eos q̄ sapiētes sunt in ocul̄ suis et q̄ ad nil aliud vacāt. nisi cū atheniensibz dicere vel audire aliqd̄ noui. **U**bi p̄terea

multitudine res geritur. vbi si qui sint de sua salute solliciti/facilliter et abūde cōsilia repiūt. apud illos q̄o q̄ salutē suā nō q̄rūt. p̄dicatio nō solū ociosa sed et p̄niciosa z irrisione digna si nō t̄mūo curiosa sit/efficitur. vbi aut nō est audit̄ nō effundas p̄bū. **E**xēplo xpi q̄ corā herode cū audire curiosa gestiret obmutuit. **C**osideret q̄ p̄fecto esse **Bruḡ** p̄t solo etiā vite exēplo. si verba deessent. vbi t̄m p̄ficere/b̄nficiū notabilē p̄stringit p̄latura tam solēnis. **C**osideret ab exp̄tis. qd̄ apud magnates p̄sint i ferioz. verba. imo q̄uiter irascunt dicētibz. si nō sint fm volūtate si nō obfuet illud. lo q̄mini nob̄ placētia. z qd̄ michēe cōtingerit si nequa q̄s meminerint. **Q**ua p̄pter ml̄i doctor. z p̄dicantiū qd̄ r̄ndēt dicere iocularo res z fistulatores mirant. q̄ ad arbitriū n̄ p̄diare nolentiū. carnia. i. doctrinas mēsurāt variant. **C**osideret q̄ repugnantē natura vel cōsuetudine q̄ altera natura ē nil vnq̄s feliciter agit. **E**st at̄ natura mea et p̄suetudo ad agibilia p̄sus inepta. scriptulosa. iners. formidulosa. leuissime p̄turbāta vt plus milies exp̄ior iugiter. **Q**uid igit conabor p̄ ictū fluij. cur vim nature faciā quā licet expellā furca (vt **Orati** ait) t̄m vsq̄ redibit. **Q**uid fructu p̄uisione z honore/allectabor amicoz. **F**ateor bec vltimo euincere potui carnalioz z h̄ pentibz ruralibus hoc nō curātibz. imo ipis fratribz sororibz muliebriz. et ad altioz scādētibz minoribz minor. s̄z iminēte tanto naufragio mer cibz etiā charissimis imo necessarijs. vltro pietis/enatandū est. z ab icēdio sine diuitijs p̄p̄ijs/emigrandū. sicut a curia certe lucrosiore/memetip̄m violēter eripui. nec p̄iget q̄q̄ obniterent amici. **Q**uod si dicat picula bec ex timore fugere z venire ad illud terentianū qd̄ si celū ruat. p̄culdubio plura dāt intelligi amicoz. p̄minatōes ambigūe ex p̄teritis futura p̄lagio. et p̄ticularia tam nec dū loq̄. nec dū ea q̄ intrinsec̄ latēt aperio. **C**osideret in q̄sta copia sunt mḡri ad cōtēplatiōem forte min̄ idonei. q̄ oibz agēdis in officio vigilant̄ libēt̄ atq̄ felicius defuiret. **N**ec optet h̄ hoiem q̄rere i q̄ nō sit macula. qz rara nimis auis in terris. nec p̄fecto talis sum ego. **V**idete obsecro q̄s intolerabilis eēt error atq̄ supbia vel in me vel in alijs de me talia cogitare. et sic p̄ferre velle. q̄liter simea defozmis/ferū sunz caballis añponit. **P**orro nō est concilium

Recōmendatio licenciandorū

cōtra dñm si ob oculis sim pietus. vt p̄sit
alter. Estimo p̄ audita z facta B̄ndictum
ne cederet/ab amicis hoc supbie fuco fuis
se deceptū. q̄si vicz ecclia recederet cū sua ces
sione. nec ali⁹ talis ad regimē ip̄i debitum
posse repiri. hec vero plane tentatio demo
nij meridiani. ¶ Cōsideret quāta sit rari
tas deo in cōtēplatiōis hēte viuētū more
poz sctoz. Jō si q̄s tenuiter ad h̄ op⁹ atp⁹
inueniat/credēdū sibi puto. qz talentū suū
tale est nō alia agibilia saltē in tāto. sic op⁹
oculi videre est: nō laborare. Habet enī q̄
liber donū. p̄p̄riū a deo/ talē cessione/ hac cā
ip̄e Greg. nazāzenus/ z papa Celesti. z aliū
plures/ fuerūt executi. ¶ Cōsideret. si ad
ep̄atū vocaret vel aliud ingēs tpale bonū/
an amici cōsulerēt/ oibz sp̄retis cācellariāz
esse tenendā. Estimo nequa q̄s/ nō dubito
tū/ qn̄ nūc securius volēdo descēdere/ illaz
desero/ q̄s aliter ascēdēdo. Qd̄ si in casu di
missiōis officij ad maiora/ vel p̄ morū trā
sitiu/ puidēdū restaret cācellariē agatur nūc
put tūc. imo tanto puidi⁹ q̄to deliberatio
maior esse pōt/ q̄s p̄mū data rapiat occasio
¶ Cōsideret qz multi etiā ex amicis et qui
dicūt picula se videre/ p̄nt absqz tātis inui
die odijs z aduersitatū causis/ subire illud
onus gratis. in q̄ tātis ḡuat⁹ sum onerib⁹.
et nō irrōnabilr vsqz quāz quozūdā vera
tus odijs q̄bus p̄ meā forte ambitioez/ aut
importunitatē/ spes quā sitūt a dēpra est z
extorta. Qd̄ si renuāt/ videāt qm̄ equo me
cū agāt iudicio. attēdant ne digito mone
re nolint onera q̄ in eis cervicibz nolūt im
manere. ¶ Deniqz neminē dubitare arbi
troz qn̄ liceat fm̄ iura oia/ resignare b̄nficiū
tale/ resignare in manu supioris. z vel reli
gionē intrare. vel aliter viuere. p̄sertim b̄
ficiū aliud curatū h̄nti. Qd̄ si licet/ cogno
sco me z mores meos. certus sum certitudi
ne tali quā in tali materia sufficiētē existio
qz mihi ē expediens. ¶ Qd̄ si fingāt nimis
me amātes/ illud nō expediēs eē reipubli
ce/ vel alioz p̄fectui. audiāt diuinū tonitru
um. Quid p̄dest homini si totū mūdū lu
cret Videant demū ne sint inter illos de q̄
bus alibi. Inimici hoīs domestici ei⁹. Illō
etiā pueris decātātū. Que nocitura tenes.
q̄uis sint cara relinq̄. ¶ Et ne me mutati
onis culpabilē arguāt. si nūc tā vebemēter
fugio/ qd̄ tā diligēter p̄secut⁹ sum/ sciāt q̄a
meū sape/ cū etate z exp̄ientia creuit. et me
spes plurima frustrata est. certū vō est. id ē

illud tempibus mores sapiēs. ¶ Qd̄ si al
legetur infamia mea/ scio qz p̄ infamiāz bo
nam famā p̄gitur ad celū. Scio qz p̄ mini
mo mihi esse debz/ vt ab hūanō die iudicer
qui me iudicat dñs est. Ceterū non pplari
rumore sed p̄scie simplicitate/ p̄p̄iani vita
merit. Cōsultius p̄fecto z honestius ē il
lud vltro facere/ qd̄ tandē ab inuito vlt̄ ip̄a
mors extorquet. ¶ Explicunt.

Recōmendatio li cenciandoz in decretis. facta parisijs per eundem.

Quesierit forsan aliq̄s/ cur a vi
culis scholastice exercitationis
sunt hi venerabiles viri ita mul
tiplicitā numero q̄s merito/ ve
lut in libertatē q̄ndā adducti. R̄ndemus p̄
verba sumi legislatoris dei/ in euāgelio di
cētis. Dñs his opus habet. Originaliter.
Math. xxi. Mar. xi. Lu. xix. Quisq̄s enī
oculus sue cōsiderationis p̄ vniuersam ec
clesiā deducere voluerit/ inueniet eā velut
aliquā domū gradē/ iuxta p̄phicā exclama
tiōem. Q̄srl̄ q̄s magna est dom⁹ dei/ z igēs
locus possessionis ei⁹. p̄sident huic ecclie do
minus n̄r ihs xp̄us/ tanq̄s fili⁹ heres in do
mo sua/ dei p̄ris sui/ fm̄ aplm̄ heb. p̄mo
¶ Propterea loquēs in p̄bolicis frequenter
noiauit p̄mfamilias. Recte p̄sus/ qz fa
miliū hz multiplicē/ mirabili officioz or
dinūqz varietate cōstitutā. q̄ etsi cūcta p̄ se
ip̄m agere possit. disponere volens tū nos
coadiutores esse suos. fm̄ aplm̄. Ac p̄inde
bonitatis sue p̄cipites fieri. Assumit boies
ad obsequiū suū. Admirū qz innēto etiam
vti dignatus est. dū misit discipulos suos vt
soluerēt asinā z pullū eius. vt dicerēt iterro
gātibz qz dñs his opus hz. hec fm̄ litteraz.
¶ Sed a l̄ra traducamus si placet verbuz
istud ad mysteriū pueniēs laudibz horum
spectabiliū z eruditoz viroz. Ita enī mos
ita enī ius exigit vt laudent z dicam⁹. quia
dñs his opus hz. Quis dñs? Jā dictū est.
dñs dñantū z rex regū/ cui fuisse regnare ē
glo. Roma. p. Qui agi frenis/ sūma libras
est. Boe. de cōsol. Qui seruiture glabatur
theologifaus agbates sūma inq̄ens inge
nuitas ista est/ in q̄ xp̄i fuit⁹ cōprobat⁹.
Qua in re/ p̄tinus ondif laus egregia do
ctissimoz z inter signū baccalarioz istoz.
qm̄ tāti talisqz dñi/ suos se dedicare/ studu
erūt. nec suos q̄lescūqz/ sed viriles seruos.

Dñs inq̄t his opus habet. Ecce nobilitas insinuat. qz tali subsumt dño. et vtilitas qz dñs his opus habz. Sūt q̄ suos viles et inuiles sub q̄dā falsa specie libras et do/ minij subdiderūt. hi sub dominio carnis tanq̄ latrinarij. de q̄b̄ ad Roma. xvi. et ad Phil. iij. Quorū deus v̄ter et glā in cōfusi one. Sūt q̄ seruiūt mūdo vel māmone q̄s notauit x̄ps dicēs. Nō potestis deo seruire et māmone. Sūt q̄ seruiunt diabolo et peccato. Nā q̄ q̄s sup̄atus ē / ei⁹ seru⁹ efficiē. p. pe. ij. et q̄ facit peccatū suus est peccati

Vos autē meliori cōsilio et mēte / sp̄entis his / nō tam dñis q̄ tyrānis crudelib̄ / sui facti estis deo. ita vt appellādus sit quilibz seruus / fidelis et prudēs quez p̄stituit dñs sup̄ familiā suā. Nam dñs his suis op⁹ bz

U Dñs itaqz vobis opus bz (O spectabiles et prudētes viri) et hoc ad regimē sue familie grandis q̄ctū et tranq̄llū. Ad q̄d / sa / ne vt doceatis eā iudicia iusticie / reddere vnicuiqz qd suū est. Ea enī demū vera par erit. ea gubernatio idonea. ea seruit⁹ placēs dño si manet vnicuiqz debitus ordo. Ordo autē qd aliud est. nisi parū dispariumqz rerū sua vnicuiqz tribuēs collocatio. Hūc ordinē docere hētis. (O venerabilis licentia) dñs in hoc opus bz. vt ois d̄ familia sua / reddat ei religionē latric. puritatem p̄scie. charitatē ad primū. equitatē ad iudiciū. vt sic ordinē q̄libet hō / ueniet / q̄ ad t̄paliū ministratiōem. Sc̄do q̄ ad sp̄ialū dispositiōem et hoc in ordine ad primū. Tertio q̄ ad emēdatiōem p̄scie q̄ ad seipm. Quarto q̄ ad exhibitiōem reuerētie latric q̄ ad deū. Hec sunt q̄tuor p̄ncipalia circa q̄ versaf oim sacrorū canonū lex atqz traditio docēs se regere. deū colere. neminē ledere. rem suā vnicuiqz tribuere. Quorū noticia q̄ sit necessaria familie dñi / null⁹ ignorat intelligēs. p̄terea nullas inducim⁹ probatiōes / cōcordatiarū vel autoritatū qz neqz necesse est cū late pateant neqz ignoratibus leges loquor. P̄spiciū ē igit / qm̄ dñs vobis venerabilib̄ licentiādis op⁹ bz. p̄supposito fm̄ depositiōem testificatiōis qz doctorū vestrorū et aliorū / qz hāc noticiā sacrorū canonū fuisse / assecuti. Hec q̄ p̄pe noticiā (iuxta misticū sensum) asina domino seruiens. pullus vero discipul⁹ eius studiosus / intelligi potuerat. Sed omīsa p̄secutiōe talis methaphore veniamus ad illud qd obstrepunt et opponūt aliqui

dicentes. Oportet / fatemur ista cogitare q̄ sub q̄tarnario cōpleta sunt sc̄z rem suā vni cuiqz tribuere. primū nō ledere. se regere. de um colere. Sed cū in alijs facultatib̄ suffi ciēter hec doceātur et sciātur quō non frustra / quō nō sn̄plue / adiuncta dicet hec factas decretorū cū suis p̄fessorib̄ et studi / osis de q̄b̄ asseris / qm̄ dñs his opus habz frustra q̄ppe fit p̄ plura / qd p̄t fieri p̄ pau ciora / additio igit facultatis decretorū / neqz necessitatē hēbit neqz vtilitatē. Et in / quiūt qz rem suā t̄palē vnicuiqz tribuere / docēt suffiēter leges hūane. fūdate i p̄hia morali q̄ cuilibet naturalr imp̄ssa fm̄ q̄s le ges instituit et regit ad plenū in t̄palib̄ suis vita p̄ns. Per has vero canonicas tra / ditiōnes / visa ē alias plus turbari et litib̄ affligi policia eccie q̄ trāquillitate letari. Et rursus qz reliq̄ tria q̄ vel sp̄ialē cōuerſa tiōem hoim inter se / vel emēdatiōem pro prie p̄scie cuilibet in se. vel cultū latric ad deū respiciūt / sunt in sacris litteris abūde tradita. alioqn̄ x̄ps hō et idē de⁹ cui⁹ p̄fecta sunt opa (vt dicit Moyses) instituisset mis nus p̄fecte ecciasticā domū suā. q̄ nec suo nec longo postmodū t̄pe canoues istos ha buit. Alioqn̄ insup lex euāgelica traderet i suffiēter mādata de q̄b̄ dñs asserit. Si vis vitā ingredi sua mādata. Et iterū. hoc fac et viues. Ad sumā ergo redit hec ca / lūmia. dñs inquit p̄ regimine sue familie in t̄palib̄ / dedit leges ciuiles et p̄ sp̄ialium gubernatiōem / tradidit / euāgelicos canōes aliā vero nō est inuenire vitā nisi vel t̄palē q̄ p̄ leges regit. vel sp̄ialē quā euāgelica lex suffiēter instruit. Nōne q̄ cōcludere licet qz nequa q̄ dñs his. i. canonicis op⁹ h̄ret.

Sed qd dicem⁹ ab hec doctissimi et sa / piētes viri p̄res et fr̄es. qd huic calūnic r̄i debim⁹. R̄ndebim⁹ p̄ cōsideratiōes aliq̄s geometrico et doctrinali ordine positas se / cū dū q̄s p̄tēbit a radice necessitas et opus dñorū iuristarū. P̄tēbūt insup distinctiō nes aliq̄ d̄ iurib̄ cāonib̄ et legib̄. Iste eī doctrine moralis mod⁹ optim⁹ ē dū fit reso lutio ad certa. dñs sep̄at p̄ciosum a vili et quasi sub oculis vniq̄bz sep̄atū ab alio re ponit qd cōfuse cōpositū fallere poterat in sp̄icientes. Potuerat cito induci decla / matoria et velut oratoria cōmēdatiō / super v̄fis p̄conijs singularib̄. attū excitatio stu diosa vicit. iubēs talia singularia ad vespe rias singulorū linqui. et ea nūc dicere que

Recōmendatio licentiādozū

plus eruditionis scholastice noscitur continere. Inuestigamus igitur a fundamēto cās necessarie institutiōis. Quare dñs his op^{ibz}? Etp hoc sit hec p^{ma} cōside ratio incipies ex alto. **Prima cōsidera.** Dñs p suū velle impiosum et prātinum est p^{mū} radicale fundamētū/ ois legis vel canonis. **Hoc Amb. in exame. secutus Basilii** posuit dicēs/ q^d p^{ma} lex oim/ ē di/ uina volūtas. Volūtas illius/ ius suū vni cuiqz tribuēs. nullius autē ē ppetuū/ et cōstās volūtas/ nisi dei. **Secōda cōsideratio.** Dñs indidit cuilibet rei tm de lege/ qz/ tm de entitate et bouitate. **Dia** eū fecit in numero pōdere et mēsurā et ita sub lege cēta. ait **Boe. q^dppe** Sicut fecit oīa ppter se et ad se/ sic oibz dedit viā certā tēdentiū ad se/ que dicit appetit⁹ vel amor et pōd⁹/ trahēs rē ad suū dñantiū et initiale pncipiū. qd est ipse/ vt sit ipse alpha et o. pncipiū et finis. **Potuerat** hic fieri longa deductio de legi/ bus varijs rerū/ tā in celo qz in terra aut in mari et in oibz abyssis/ in volucribz celi et qz drupedibz terre et piscibz maris. Sed omit tamus hec. et dicam⁹ p tertia cōsideratiōe. **Tertia cōsideratio.** Dñs sicut fecit hominē/ vt sibi soli subiect⁹ dñaret ceteris rebus mortalibz/ ita sibi indidit p ceteris ratiōe tanqz leges intimā et viuā/ neqz enī ppter aliud d^r hō fact⁹ ad imaginē et similitudinē dei/ nisi qz sui capax p rōem effect⁹ ē secū dū **Aug⁹** et expositores catholicos. **Hoc** viderūt phi qz naturas aliarū rerū dixerunt regi a rōe separata/ velut ab intelligentia nō errāte. homini vero rōem/ p^{ria} cōiūerūt qm dixerūt reginā in suo microcosmo. que ad modū/ (suo mō lōge tm excellentiori) dñmin⁹ in macrocosmo pncipatur. **Quarta p^{si}.** Dñs indiderat homini rōem integrā et purā/ tanqz sufficiens pncipiū regitiuū sui/ ipius et q ad deū et q ad primū et q ad corp⁹ p^{riu} et ad aliud qdlibet inferior⁹. **Alio/ qn** quō verū esset illud moyli iā allegatum. **Dei pfecta sūt opa.** Quō p^{re}rea vey eēt illō p^hificū. **Deus et natura nō deficiūt i** necessarijs. si mox ab exordio/ nō dedisset deus hōi sufficiens pncipiū sup^{ius} regitiuū/ et ordinatiuū atqz regulatiuū. **Dedit** vō. dñi hōiem instituit sub regula rectissima quaz appellam⁹ originalē iusticiā. que p oīa cō/ formis erat qz optuit/ ipi p^{me} et cōstanti iusticie q^d de⁹ est. p quā/ reddidisset hō vni/ cuiqz ius suū. i. qd suū erat. deo vicz reuerē

tiam/ sine cōtradictione primo amicitiam sine dissensione. **Corpi** obediā ad rōem sine rebellionē. **Ceteris** inferioribz/ dñati/ onē regitiuā sine ipugnatiōe. **Quita cō.** Dñs nō habuisset opus legistis vel cōniltis/ in statu nature pmitus institute. sic nec hēbit opus in statu nature glificate. **Quare** qz cuilibet/ fuisset lex sufficiēter inscripta in libro cordis sui. nec opus erat vt qz eū doceret iudicia iusticie. p iura vel leges aut canones/ būano studio cōpositos vel libris aratis qd de futuro statu sonat illud p^hicū. **Dabo** leges meas in cordibus eoz. **Sexta cōsideratio.** Dñs opus habuit iuristis legistis et canonistis/ mō locutiōis p exposito postqz hō cū in honore esset nō intellexit/ cōpatū ē iumētis isipi/ entibz et filijs factus est illis. **Obscurato** nimirū libro cordis interiori/ et velut obliterato/ et male cōtracto p diuersas passiōes vix poterat legi. vix ab hōie discerni qd re/ ctū ab obliq. qd bonū a malo. qd iustuz ab iniusto. qd dare⁹ ergo liber extrinsec⁹. continens leges et pcepta/ p traditiōez deit⁹ hominū/ sapiētiōz/ qz lucidiora adhuc erant corda/ vel p diuinā celit⁹ illustratiōem/ vel p hūanā et diuturnā inuestigatiōem/ iunā/ tū ad hoc ipm moribz bonis qz miro mō/ do illuminat. sicut de alijs dictū est qz excecavit eos malicia eoz. **Alia** enī viri iusti/ a nūciat aliqñ vera plus qz septe/ p^{speculato} res cōstituti in excelsū ad speculandū. ait **Sapiēs.** Potuerāt h induci speculatiōnes gte multū/ de obscuratiōe vel/ oblitte ratiōe libri cordis. qd est specūm quoddaz veritatis et hoc p cōpatiōem ad varios modos diuersos/ qz specula materialia distoz quētur/ ne reddāt has imagines. **Has** speculatiōnes posuit **Orfene** de cōfiguratiōe qlitātū. illic videant⁹. **Septima cōside.** Dñs instituit p^{mū} canonistā et legistāz ipm adam. **Logruebat** q^dppe imo opus erat/ vt adā qz p^{oim} p p^{pagatiōem} carnis esse/ debuerat. fieret et p^{oim} p gubnatiōem et istructiōem. **Ac** p^{inde} sicut in artibz p cor⁹ poris regimie necessarijs/ adam post p^{ctm} fuit p diuinā inspiratiōez erudit⁹. de necessarijs inqz nō solū q ad esse sed q ad bñ esse qzto amplius opus erat/ p bñ esse ipi/ aieq ad scias et virtutes/ ipm diuitus illustrari. et p ipm/ p^{ores} filios eius/ de generatiōe in generatiōem. **Hec** est traditiō ipsius **Josephi** in libro antiq⁹ taturz. cui cōsonat a

perta ratio Sic dicitur Gen. q. dñs fecit ip-
 si ade tunicas pelliceas. hoc est vt operari
 fas est fieri docuit. sicut pare cibos vti me-
 dicinis colere agros. et ita de reliq̄s habet
 palā ex istis vñ dñma fuit origo et cā cuiusli-
 bet artis et inuētio scie et facultat. **Vij. cō.**
Dñs vltra legē nature sō solū institute
 de qua dictū est sed etiā de summitate deri-
 uate ac in posteros pmulgare q̄ dicit lex an-
 tiqua. **Fundatur** hec cōsideratio sicut se-
 pra. plabente eni natura de vicio in viciuz
 plabebat cōter ad iḡrātiā maiore legū et iu-
 riū et iustoz iudicioz. Ad dēda fuit igit de-
 claratio/ai autoritatū infertioz circa mur-
 muratiōem p̄ceptoz. tā generalitū sic decē
 p̄cepta. q̄ spālitiū sic erant iudicialia et cerio-
 nialia. **Et** ita dñs habuit op⁹ legispitit
 et iuristis q̄ dicebant doctores et scribe. me-
 ditātes in hac lege/die ac nocte. vt eā popu-
 lo simpliciori nūciaret/ne fierent sic equ⁹ et
 mul⁹ q̄ bonō ē intellect⁹. s; a p̄ximarent ad
 deū. p̄fea vt i chamo et freno certoz p̄cepto-
 rū p̄stringerent/optuit. **Nona cōsidera.**
Dñs vltra legē veterē op⁹ hūit institute
 re legē euāgelicā. **Sic** q̄ ad nihil p̄fectū
 adduxit lex antiq̄ dicere Ap'lo ad Heb. vij
 Nihil ad p̄fectū adduxit lex. Erat eni figu-
 ra et ymbra noue legis. nā oia in figura cō-
 tingebāt eis ait apls. Adueniēte igit re vel
 luce impleta est lex illa nō soluta. Ac p̄inde
 cōstituti sunt apli discipuli et euāgeliste tan-
 q̄ doctores hui⁹ legis et ceteri successores
 eoz q̄s theologos noiamus. nō fm corā/
 cē lre q̄ occidit sed fm interiorē sp̄m q̄ vni-
 ficat. **Decima cōsideratio.** **Dñs** op⁹
 n̄ h̄ret iurist' alijsq̄ theolog' si hoies secū-
 dū virtutes theologicas q̄ sunt fides spes
 et charitas/spōte vellēt regulari. **Suffice**
 redixit Aug⁹ in enchiridion has virtutes
 ad salntē oī hoī. q̄ppe claudūt i seipis duo
 illa mādata/in qb⁹ tota lex p̄det et p̄bete.
 Diliges dñm deū tuū etc. **Et** proximum tu-
 um sicut teipsum. **Interest** autem the-
 ologoz docere sufficiēter ea q̄ sūt fidei spei
 et charitatis et in regulā euāgelicā et errores
 insurgētes cōgnoscere. et cognitos vt caueā-
 tur ab alijs insinuare. ea deniq̄ docere cō-
 uenit. q̄bus hec triplex virtus gignit. nutri-
 tur defendit. roborat. **Sic** instituta vi-
 detur et gubernata fuisse sufficiēter ecclia pri-
 mitiua sub aplis. ac deinde p̄ successiones
 varias vsq̄ ad doctores/santos inclusiue
 p̄ q̄dringētos annos et amplius q̄b⁹ t̄pali-

bus/nō erat distinctio theologoz et cano-
 nistarum. licet canones sacri /multi essent
 vltra tenorem exp̄sse traditū in euangelijs
 et ceteris libris canonicis. **Di** vero canōes
 si bene inspiciamus/nō sunt nisi cōclusio-
 nes elicite vel illate exp̄ncipijs theologicis.
 id est ex euāgelio et alijs libris cāonicis p̄ il-
 los q̄bus dicit x̄ps. Qui vos audit me au-
 dit. Nihil igit ammirandū si ad eosdē p̄ti-
 nebat cognitio et legislatio cōclusionū illa-
 rum canonicarū/ad q̄s pertinebat noticia
 principioz. **Inde** est illud q̄ sapia dicitō
 seip̄a. Per me reges regnāt etc. **Et** cōsi.
Dominus p̄pter multiplicatiōem hoīz
 s̄b lege sua euāgelica/p̄uaricantiū eam mul-
 tis modis/voluit h̄mōi canones multipli-
 cari. **Et** ita opus habuit canonistis. etiā
 in regimine sp̄iali. q̄ p̄dicti theologi/
 nequa q̄ sufficiebant. **Notemus** hic ad
 declaratiōem amplioz q̄ theologi p̄prio
 noie dicunt hi q̄ noticiam p̄sentur et ha-
 bent/eoz que p̄rie dicitur esse de theolo-
 gia hoc est de iure diuino seu euāgelico q̄
 idem est et q̄ illud sciunt elucidare defende-
 re roborare. **Sunt** autem quattuor ge-
 nera taliū que p̄rie dicitur ad ius diuinū
 et euāgelicū p̄tinere. **Primū** genus ē eoz
 que cōtinentur exp̄sse in textibus canoni-
 ce scripture vt q̄ in p̄ncipio fecit deus celū
 et terram. **Scōm** est eoz que cōsequuntur
 cōsequenter dare in cōsequētia necessaria
 et euidētia/apud omnem vtentem ratiōe.
 et eis que ibidem continent. **Tertiū** est eo-
 rum que licet non sequantur in consequē-
 tia clara apud omnes vtentes ratiōe vel
 aliunde doctos. tamen apud exercitatos i
 sacris litteris/consequētia iudicatur op-
 tima vel sequela. **Quartum** est eoz que p̄
 reuelatiōem factam ecclesie constant. hoc
 vel exp̄sse et manifeste p̄ p̄phetias seu mira-
 culosas attestationes. vel implicite p̄ com-
 muni attestatiōem totius ecclesie vel cō-
 cilij generalis eam sufficiēter representā-
 tis. ac p̄ successiōem legitimam derivatā
 ad posteros p̄ eos qui tales reuelatiōes ha-
 buerūt manifeste. **Veritates** oēs alie/rāto
 dicuntur magis pertinentes vel imperti-
 nentes ad theologiam et suos professores
 quanto proxim⁹ vel remotius possunt i-
 ferri et p̄dictis. **Progredientes** igitur
 vltra dicimus q̄ p̄ter has veritates seu re-
 gulas oportuit multas explicari ad regimē
 eccliaſtice familie/que non poterāt exp̄sse

Recōmendatio licentiādorū

deduci ex sacra scriptura, sed oportuit fieri
limitatiōem p̄ autoritatē bñā. Recte eo
mō q̄ vltra p̄ncipia iuris moralis natural
et cōclusiōes euidenter et necessario sequen
tes ex eis dē/oportuit addi multas instituti
ones, neq̄ clare dissonas/neq̄ tñ euidenter
sequētes ex dictis p̄ncipijs, et hoc autorita
te p̄ncipiū vel cōitariū q̄b̄ respublica regen
da subdebat. **Exēplū** in vno p̄ qd̄ sciat
in ceteris Cōfessio sacramentalis/est de le
ge euāgelica p̄re dicta, sed q̄ fiat hoc t̄p̄e v̄l
illo/et apud suū certū sacerdotē vel apud il
lū/est de iure positiuo, qd̄ nec clare seq̄tur
ex lege euāgelica q̄ sic debeat fieri nec tam
est repugnās. Talia sunt sine nūero in reli
quis q̄ cōcernūt dei cultū et charitatē erga
ip̄m et p̄ximū n̄r̄m. **Ex. consi.** **Dñs** o
pus habuit canonistis, nedū p̄pter multipli
cationes h̄mōi canonū positiuoz, sed etiā
p̄pter incorrigibilitatē subditoz. **Qd̄** d̄r̄t
peccare mali formidine pene, ait Oratius
vt igitur pene varie p̄ varijs delictis ferrē
tur/necesse fuit, quē admodū p̄ diuersitate
morboz/ordināt medici diuersitatē reme
dioz p̄ncipaliū vltra ea q̄ cognoscūt ex p̄n
cipijs p̄hic naturalis vel sue medicine ge
neralis. Cōstat at̄ institutiōes h̄mōi arbitra
rias esse vt plurimū/quelicet institutiones
cōformitatē q̄ndā hēant ad legē diuinā in
hoc q̄ nō ei palā dissonāt alioq̄n cēnt iniqu
nihilomin⁹ nō ita p̄tinet ad eā/q̄n alie pe
ne possent eqliter stantib⁹ illis p̄ncipijs cō
stitui. Et hoc ē ius q̄le appellam⁹ pure po
sitiuū vel humanū. **Amplius** vero et si
repugnātia nō sit/vt thelogus sciat h̄mōi
cōstitutiōes penales et siles de iure positi
uo, q̄ tñ humani capacitas ingenij/mltū
finita est/nec ad tot sufficit, dñs h̄uit opus
v̄l voluit distinctos i ecclia doctores instituer̄:
q̄sdā ad ius euāgelicū p̄re dīnū/q̄sdā ad
positiuū sciēdū dedicatos. Et ex his inue
stigamus et inuenim⁹ puto/cōmoditatē di
stinctiōis inter has facultates theologie et
decretoz, et dñs in hoc op⁹ decretistis. **Ardecima cōsi.** **Dñs** nō instituit repo
ni ea q̄ p̄re sunt fidei/in textib⁹ canonū v̄l
decretoz vñ dicuntur canoniste vel decreti
ste, tanq̄ illa p̄ se et p̄ncipaliter p̄tineant ad
facultatē decretoz. **Hec cōsideratio rñdz**
his q̄ post facultatē decretoz sic instituta/
cōtendere vellēt sup̄flūā esse theologoz fac
tatem. Habemus inquit articulos oēs fi
dei et catholicas veritates, qd̄ egem⁹ theolo

gis. **Sed** videat rō cur illic ponantur
les veritates/inuenim⁹ q̄ sunt tanq̄ ar,
culi certi elicitī ex theologia, q̄z declarā rō
spectat ad eandē, quē admodū et factū ē in
legib⁹ p̄ncipiū catholicoz/nō q̄ ad illas le
ges de directo spectet sicut nec eoz declara
tio, quē admodū nemo diceret q̄ declaratio
symboli ap̄loz vel niceni cōcilij, ad simpli
ces spectet, q̄b̄ tñ illud indicat et explicatur
et datur ad credendū. **Quo pacto** igitur
q̄reret aliq̄s reponūtur hec in facultate de
cretoz vel in facultate legū tp̄aliū/q̄ ad the
ologie p̄tinet facultatē. **Facilis est respon
sio** Reponūtur itaq̄ vt addant pene varie
cōtra eos q̄ ausu temerario p̄ articulos sic
explicatos dogmatizare p̄sumerēt. **Hec au
tē adiectio canonū penaliū** sicut ē de iure
positiuo/sic earū cognitio spectat p̄re ad
decretoz vel legū facultates. **Ex. consi.**
Dñs, sicut in vno corpe naturali/diuer
sa mēbra singulis officia constituit / ne sit
scisma inter ea/sic in corpe mistico/diuer
sos voluit eē doctores p̄ varietate doctrias
rū legū vel iuriū. **Hac cōsideratiōe** p̄sup
posita ex p̄orib⁹ p̄t̄z p̄nter iniusta cōcerta
tio vel q̄rela eozū, q̄ p̄ extollēdo sciam theo
logie/illā decretoz vitupant vel ecōtra.
Hoc enī agere qd̄ aliud ē/q̄ si oculus dicat
narib⁹/opa tua nō agēda. **Rursus** ē p̄sum
ptio eozū q̄ ex necessitate sue scie/nitūtur ex
tollere et arguere eā ceteris oib⁹ p̄fectiorē euz
dicat p̄hs de methaphisica. **Necessarios** q̄
dē oēs/dignior p̄fectior q̄ nulla. **Tū p̄re
rea** videt in corpe naturali/mēbra turpio
ra et infirma plus h̄re necessitaris q̄ pulcri
ora et p̄fectiora q̄lia sunt oculus et auditus.
Deniq̄ manifestū ē ex his/ad quā faculta
tem spectat iudicare de heresib⁹ et hereticis.
Cōstat q̄ ad theologiā, modū s̄o punien
di/magis determinat facultas decretoz/
sed executiōem iudices et clientes seu bo
delli magis sciūt. **Exēplū** de iudicio false
monete, cuius falsitatis cognitio / spectat
ad cāpsores /punitiōis mod⁹/ad legistas
executio ad iudices et boztelles. **Potuerat**
hic applicatio fieri de exāmie bulle illi⁹
p̄ medicates extorte, sed omitto. **Ex. consi.**
Dominus habet opus sicut thelogis /
et canonistis /sic hominibus inferioris sci
entie vel ordinis/quo ad cognitioem tra
ditionum humanarum. **Consulamur**
experientiam et videbimus q̄ vltra scien
tiam iuris diuini/et canonici positiuū/mltū

Tractatus

Dat. xv. **A**pplicauim⁹ alias cōsidera
nonē hāc p̄cipue vtilē ad materiā reduci/
onis grecoꝝ. sed nūc omittam. **C**laui⁹
est hec cōsideratio p̄ inueniēdo d̄nter natu
ram ⁊ cōditōem ton⁹ euāgelice hierarchie
Et quō regimē ei⁹ monarchicū ē ⁊ regale q̄
ad sp̄ūalia ex imobili institutiōe xp̄i. **A**n̄
vero sit existimādū q̄ ad t̄palia ē eccie dedi
cata. nō ita est manifestū. **S**citis cōcerta
tiōes istic innūeras esse dicētib⁹ alijs q̄ ec
clesia nihil h̄ t̄pale nisi a d̄nis p̄ncipibus
alijs vero in oppositū certantib⁹ q̄ oīo sūt
eccie. sed lites has vel numerare hic vel di
rimere nō n̄m est. **V**icesima cōside.

Dñs voluit eruditus in sacris canonib⁹
licētiā doctoralē imp̄tiri. q̄nt⁹ h̄rent⁹ ex s̄
autoritatez nō solū docēdi ip̄os canones/
sed eos doctrinalr̄ interpretādi exponēdi vel
glosandi. **D**oc inter cetera maxime op̄a lī
cētiā doctoralis. et illud rōnabilr̄. nō ei po
tuit omni hora fieri recursus ad cōditōez
canonū. **P**ropterea eruditus ⁊ app̄at⁹ cō/
serēda fuit talis autoritas doctoralis. **N**ō
solū ip̄is sed et p̄ncipali⁹ theoloḡ. p̄sertim
vbi dubietas oriret⁹ ex his ⁊ circa ea q̄ ius e
uāgelicū p̄t ad elucidatiōem deducere. et
quēadmodū architectonica p̄ncipat⁹ subal
ternate scie. ⁊ sic ex p̄ncipijs cōclūsiōes exa
minant⁹. p̄bant⁹ si recte sunt. **D**eniq⁹ cās
alias l̄nie doctoralis eē dicim⁹. q̄nt⁹ eūitēf
cōfusio in politico regimē. ⁊ ne insufficiēs
vel imerit⁹ ad hoc ip̄m se ingerat. **Q**uo po
stremo honor alit artes dicit **C**icero ⁊ oēs
accedūt ad studia p̄pter gl̄az. **P**ostulem⁹
tandē vt d̄ns p̄familias sup̄mus nos ita
solui ⁊ ad ip̄m deduci p̄cipiat iuxta figurā
asiuer pulli ei⁹ q̄ ad hierl̄m celestē ip̄o sedē
te ⁊ dirigēte pueniamus. **F**init.

Incipit tractatus
eiusdem de nobilitate.

Homo q̄dam nobilis/abijt in re
gionē lōginquam accipe sibi re
gnū. **Q**uis hō iste nobilis ni
si ihs x̄p̄s nobilissimi regis dauid
inclita p̄les. **D**e q̄ p̄ allegoriā **E**ccl̄s ait. be
ata terra cui⁹ rex nobilis ē. **E**t in laudez sa
piētie ait idē in p̄bolicis. **N**obilis i portis
vir ei⁹. cū sederit cū senatorib⁹ terre. **Q**ui p̄
terea de se loq̄bat samueli. **Q**ui me cōtem
nūt/erūt ignobiles. **D**icam⁹ igitur aliq̄
de nobilitate. sumētes occasiōē ex p̄re mi

litis egregij dñi Guilhelmi sanet. ⁊ nobilitate cōpositi. **N**obilitas p̄mo describit. scdo diuidit. tertio ignobilitas p̄adet. q̄rto corollariū quadruplex elicitur.

Nobilitas est eminētia q̄dā vel p̄n
cipalitas. vel excellētia inter alias
res sui generis. h̄ns facultatē aliq̄s
in illas p̄sertim p̄p̄nq̄s influēdi. **N**obil⁹ id
circo dicit⁹ hic accipe regnū sibi siue regimē
aliq̄s alioꝝ. p̄pter influētiā p̄tatem. **N**o
bilitas sic descripta cōuenit cū libtate. q̄ est
dignitas aliq̄ sup̄p̄ius nō alteri⁹ gr̄a. **D**e
terminatio p̄t p̄mo polit. multa p̄ exēpla.
qm̄ i omni genere d̄nat aliq̄s vñ q̄d in il
lo genere p̄mū est ⁊ nobilissimū. tā in aīas
q̄s in aīa carētib⁹. **D**ec descriptio p̄ sequē
tia p̄spicua magis est.

Nobilitas sic accepta generaliter re
p̄itur in maiori mūdo. et s̄l̄t i mio
ri multis modis. quēadmodū va
rie sunt hierarchie ⁊ p̄ncipatus. qm̄ nō est
nobilitas sine p̄ncipatu quodā. **N**obilitas
in p̄mis est sup̄eminēter nec extra i ip̄
sa trinitate br̄a. que ad sanū intellectū dicit⁹
tur sup̄celestis hierarchia. **E**st enī in p̄re fō
talis nobilitas seu dignitas vel autoritas
q̄ notificatur p̄ duas natiōes istas. **I**na
scibilitas et p̄ncipiū de nō principio. **S**is
militer in filio respectu sp̄ūsc̄i. nec dicitur
ignobilitas idcirco in sp̄ūsc̄o. **Q**uoꝝ de
claratio theoloḡis remittatur. **N**obilitas
est i angelis s̄m triplicē hierarchiā que
celestis appellatur. p̄mā scdo tertā. **N**o
bilitas rursus ē i eisdē angelis i ista q̄libet
triplici hierarchiā s̄m tres ordies cōtētos
in q̄libet. vt in p̄ma cherubin seraphin. et
throni. **N**obilitas ē in ecciastica hierar
chia q̄ subcelestis dicitur exēplata p̄ cele
stē. s̄m tres stat⁹ eccie. p̄mos medios ⁊ in
fimos. ad q̄s spectat secularē hierarchiam
in dicta reducere p̄ tres act⁹ hierarchicos.
q̄ sunt purgare illuminare ⁊ p̄ficere. **I**n q̄q̄
dem seculari policia/signabiles sunt tres
status p̄ t̄paliū regimē. suo mō. **I**n cui⁹ su
p̄mo statu vulgarior ⁊ v̄sitarior nobilitas
collocata p̄ncipatur. **N**obilitas cōseqn̄
ter ⁊ large sumpta. ponitur a philosoph̄
tib⁹ ⁊ theoloḡis s̄m quattuor gradus cre
aturarū quarum aliq̄e habent esse solum
naturale. **A**lia esse et viuere. quedam esse ⁊
viuere et sentire. reliqua sicut homines/p̄
ticipant esse viuere et sentire. quibus etiā
am hominib⁹ superaddiditur intelligere.